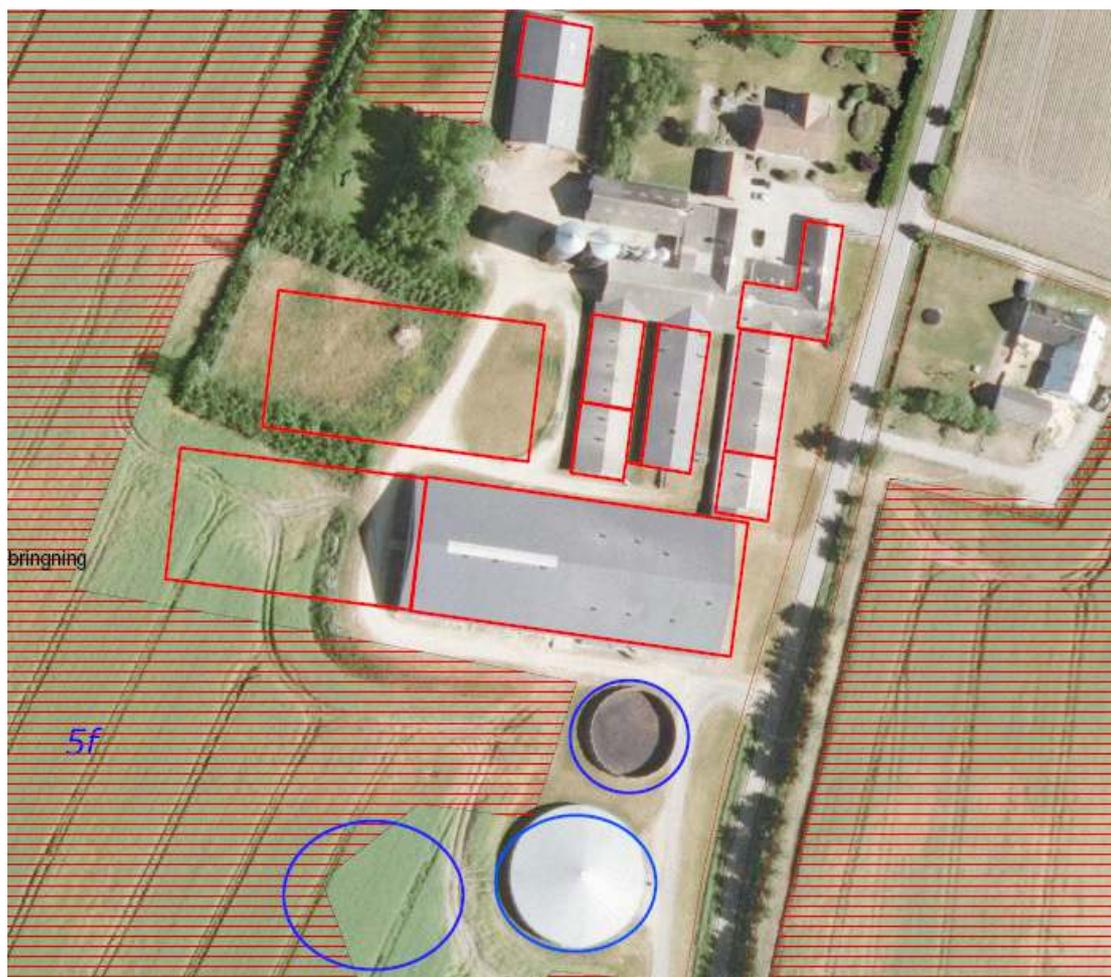

§ 12 godkendelse til svineproduktion

© cowi

beliggende
Tolstrupvej 82,
Tolstrup
9320 Hjallerup

REGISTERINGSBLAD

Titel: § 12 godkendelse til svineproduktion på Tolstrupvej 82, 9320 Hjal-
lerup

Dato: 28. september 2010

Virksomhedens navn: Tolstrupvej

CVR-nr: 12193408

CHR-nr.: 93038

Ejerlav Matrikelnr.

Hjallerup Fjerding, Hjallerup 66d

Hjallerup Fjerding, Hjallerup 48c

Hjallerup Fjerding, Hjallerup 5s

Hjallerup Fjerding, Hjallerup 8a

Hjallerup Fjerding, Hjallerup 3p

Hjallerup Fjerding, Hjallerup 8c

Hjallerup Fjerding, Hjallerup 3q

Hjallerup Fjerding, Hjallerup 5u

Hjallerup Fjerding, Hjallerup 5f

Hjallerup Fjerding, Hjallerup 4ae

Hjallerup Fjerding, Hjallerup 4ac

Ejendomsnummer: 8100012924

Adresse: Tolstrupvej 82, 9320 Hjallerup

Virksomheds ejer: Anders Vestergård

Ansøger: LandboNord på vegne af Anders Vestergård

Konsulent: LandboNord, Erhvervsparken 1, 9700 Brønderslev, Allan K. Olesen,
ako@landbonord.dk

Tilsynsmyndighed: Brønderslev Kommune

KOPI MED KORTBILAG SENDT TIL

Klageberettigede i henhold til Husdyrlovens § 84:

- Ejer: Anders Vestergård, Tolstrupvej 82, 9320 Hjallerup
- Miljøministeren: Miljøcenter Aalborg, Niels Bohrs Vej 30, 9220 Aalborg Ø, e-mail: post@aal.mim.dk.
- Sundhedsstyrelsen: Embedslægerne Nordjylland, Nytorv 7, 2. sal, 9000 Aalborg, e-mail: nord@sst.dk.
- Naboer:

Mikael Klitgaard	Gl Kirkvej 6	9330 Dronninglund
Johannes Klitgaard-Jensen	Hjallerupvej 22	9320 Hjallerup
Ivan Byskov	Lilleskovvej 7	9330 Dronninglund
Jan Rohde Knudsen	Tolstrupvej 74	9320 Hjallerup
Klaus og Ingrun Kristensen	Tolstrupvej 47	9320 Hjallerup
Torben og Annika Pedersen	Gl Kirkvej 9	9320 Hjallerup
John Christian og Gitte Bøgh	Gl Kirkvej 7	9320 Hjallerup
Jens Blichfeldt Olsen	Pile Alle 34	2840 Holte
Thorvald Kristian Gregersen	Tolstrupvej 57	9320 Hjallerup
Ronny Fritz Pedersen	Tolstrupvej 55	9320 Hjallerup
Ole Nørgaard	Ø Thorupvej 1	9330 Dronninglund
Tage Hedegaard Thomsen	Tolstrupvej 78	9320 Hjallerup
SAAC PROJEKTUDVIKLING ApS	Høngårdsvej 36	9750 Østervrå
HI-CON EJENDOMSINVEST AF 2006 A/S	Hjallerup Erhvervspark 1	9320 Hjallerup

Klageberettigede i henhold til Husdyrlovens § 85:

- Danmarks Fiskeriforening, H.C. Andersens Boulevard 37, 1553 København V, e-mail: mail@fiskeriforening.dk.
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Kirkedalsvej 4, Vedslet, 9732 Hovedgård, e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk.
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14,1, 1651 København V, e-mail: ae@aeraadet.dk.
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, postbox 2188, 1017 København K, e-mail: fbr@fbr.dk.

Klageberettigede i henhold til Husdyrlovens § 86 – lokale foreninger:

- DN Brønderslev Dronninglund, Lars Schønberg-Hemme, e-mail: dn@koushede.dk
- DOF Nordjylland, Vagn Gjerløv, Skovtoften 38, 9700 Brønderslev, e-mail: broenderslev@dof.dk.
- Danmarks Sportsfiskerforbund Miljøkoordinator: Per Michael Sonnesen, Asgård 48, 9700 Brønderslev – e-mail: per.sonne@mail.tele.dk.

Klageberettigede i henhold til Husdyrlovens § 87 – landsdækkende foreninger:

- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N, e-mail: info@ecocouncil.dk.
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, e-mail: dn@dn.dk.
- Danmarks Sportsfiskerforbund, e-mail: jkt@sportsfiskerforbundet.dk.
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V, - e-mail: dof@dof.dk

Andre:

- LandboNord, Erhvervsparken 1, 9700 Brønderslev. Att.: ako@landbonord.dk
- Vendsyssel Historiske Museum, e-mail: oldtid@vhm.dk
- Vandværker:
 - Klokkerholm vandværk, kass. Carsten Pedersen, Bredkærsvej 15, Klokkerholm, 9320 Hjallerup.
- Modtagere af gødning:
 - Gitte Frederiksen, Tryvej 14, 9320 Hjallerup.

INDHOLDSFORTEGNELSE

1.1	Ikke-teknisk resumé.....	5
1.2	Meddelelse om godkendelse.....	7
1.3	Offentliggørelse og klagevejledning.....	8
1.4	Tidligere meddelte afgørelser.....	9
1.5	Aktindsigt.....	10
1.6	Tilsyn med husdyrbruget.....	10
2.	BRØNDERSLEV KOMMUNES VILKÅR, BESKRIVELSE OG VURDERING.....	11
2.1	Vilkår – Generelle forhold.....	11
2.2	Vilkår - Husdyrbrugets anlæg, indretning og drift.....	12
2.3	Vilkår – Ammoniakfordampning fra stald og lager.....	21
2.8	Hensyn til landskab.....	27
2.4	Vilkår - opbevaring og håndtering af husdyrgødning.....	29
2.5	Vilkår – udbringning af husdyrgødning.....	31
2.6	Vilkår – Overfladevand og grundvand.....	32
2.6	Vilkår - Bedst tilgængelig teknik, BAT.....	34
2.7	Vilkår – Egenkontrol.....	42

BILAG

Bilag 1:	Beliggenhed
Bilag 2:	Situationsplan
Bilag 3:	Kort over samtlige af husdyrbrugets arealer (ejede/forpagtede)
Bilag 4.1:	Beskyttet natur omkring driftsanlægget
Bilag 4.2:	Beskyttet natur i forhold til udbringningsarealer
Bilag 5:	Beskyttet natur inddelt i delområder efter naturindhold
Bilag 6.1:	Lugtgenegrænser – OML
Bilag 6.2:	Tabel over ventilationsafkasthøjde- og type
Bilag 6.3:	Afkasthastighed
Bilag 7:	Lavbundsarealer og fosfor
Bilag 8:	Nitratklasser og nitratfølsomme indvindingsområder
Bilag 9:	Grundvand
Bilag 10:	Transportveje
Bilag 11:	Skærmende beplantning
Bilag 12:	Særlig værdifuldt landskab
Bilag 13:	Beredskabsplanen og bilag hertil
Bilag 14:	Udpegningsgrundlag for Limfjord og Kattegat
Bilag 15:	Vandløbsmålsætning
Bilag 16:	BAT Beskrivelse og beregning

1. GENERELT, RESUME OG SAMLET VURDERING

1.1 Ikke-teknisk resumé

LandboNord har på vegne af Anders Vestergård søgt Brønderslev Kommune om tilladelse til at udvide svineproduktionen beliggende på Tolstrupvej 82, 9320 Hjallerup, jf. § 12 i lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug.

Ansøgningen er modtaget via det digitale ansøgningssystem www.husdyrgodkendelse.dk den 17. december 2010, skema nr. 3338, version 10, beregningsgrundlag 10-2007-A.

Anlæg

I forbindelse med udvidelsen skal der etableres en ny løbe/drægtighedsstald i sammenhæng med eksisterende og en ny farestald, samt en ny gylletank på 4.600 m³ med fast overdækning, alt sammen i tilknytning til det eksisterende produktionsanlæg.

Produktion

Den ansøgte udvidelse er fra 236,55 til 476,80 DE (dyreenheder), idet der udvides i produktionen af søer og slagtesvin, jf. nedenstående skema:

Table 1 oversigt over dyresammensætning i nudrift og ansøgt drift.

Husdyrholdets sammensætning	Nudrift		Ansøgt	
	Antal	DE	antal	DE
Årssøer	670	155,81	1595	382,55
Smågrise	15.000 8,5 - 31 kg	69,23	14.500 8,5 - 31 kg	66,04
Slagtesvin	400 31 - 105 kg	10,27	1000 31 - 105 kg	26,97
Hest, 300-500 kg	3	1,03	3	1,03
Hest < 300 kg	1	0,21	1	0,21
I alt		236,55		476,8

Lugt

Der er tale om en eksisterende bedrift, som er beliggende i det åbne land i et område med spredt bebyggelse. Nærmeste afstand til byzone er ca. 517 m fra ejendommens lugtcentrum, til et erhvervsområde der ligger syd for ejendommen, og som indgår under byzone for Hjallerup.

Udbringningsarealer/Øvrige arealer

Tolstrupvej 82 har 307,75 ha til rådighed for udspredding af husdyrgødning, heraf er 94,66 ha aftalearealer.

Kvælstofudvaskning – overfladevand og grundvand

Ud af de i alt 307,75 ha udspreddingsarealer, ligger 180,21 ha i nitratklasse 2 og 127,55 ha i nitratklasse 0 og afvander til Ryå via Haldager Vejle til Limfjorden og Voer Å til Kattegat.

Kravet til reduceret husdyrtryk er opfyldt ved ekstra efterafgrøder (5,1 %), valg af sædskifte og foderkorrektion (sænker indhold af kvælstof i gødningen). Kravet om, at der ikke må være en stigning i nitratudvaskningen er opfyldt og der anvendes et S4 reference sædskifte.

Mark 6-0, 3-0, 7-0, 8-0, 8-1, 21-0, 22-0, 23-0, 24-0, 25-0, 26-0, 8-2, 50-0, 7-1, 1-0 og 1-2 er beliggende i nitratfølsomt indvindingsområde. Kravet om at der ikke må være en udvaskning > 50 mg NO₃/l eller ikke må være en stigning i udvaskningen fra disse arealer er opfyldt. Udvasnkningen fra grundvandsområderne reduceres.

Fosfor

Med hensyn til fosfor så ligger hovedparten af udbringningsarealerne i oplande til Natura 2000 områder, der er overbelastet med fosfor, se bilag 7. Ingen af arealerne er lavbundsarealer der samtidig ligger i okkerklasse 1, ingen af arealerne er drænedede og jordtypen er JB4. Der er derfor ingen regulering på fosfor på udbringningsarealerne

BAT

Kravet til anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT) opfyldes ved, at der anvendes forsøringsanlæg i de to nye stalde, samt i den eksisterende løbe/drægtighedsstald, farestald og smågrisestald. Desuden er de anvendte staldsystemer farestier med delvist spaltegulv i farestalde, jf. BAT-byggeblad 106.02-51, Løbe- og drægtighedsstaldene med delvis spaltegulv, to-klimastalde i smågrisestaldene, jf. BAT-byggeblad 106.03-52 samt til de tre slagtesvineafsnit delvis spaltegulv, 25-49%.

Ammoniak, natur og habitat

Det nærmeste § 7 areal er et overdrev på ca. 2,6 ha, begyndende ca. 280 m nord for anlægget (se bilag 4.1), dvs. indenfor bufferzone I. Desuden ligger et § 7 overdrev på ca. 3,7 ha ca. 330 m syd-øst for anlægget, samt et § 7 overdrev på ca. 2,6 ha begyndende ca. 780 m vest for anlægget, dvs. der ligger 2 § 7 arealer i bufferzone II. Da der ligger et § 7 overdrev i bufferzone I, stiller husdyrloven krav om at der ikke må være en merudledning af ammoniak, hvilket er overholdt idet der ved udvidelsen vil ske en nedgang i ammoniakudledningen på 602,36 kg N/ha/år.

Nærmeste beliggende § 3 areal er et overdrev beliggende ca. 50 m syd for anlægget.

Der er for § 3 arealerne beliggende inden for 1000 m fra anlægget beregnet og vurderet ammoniak merdeposition. Ammoniakdepositionen i alle naturområderne vil reduceres ved ansøgt drift i forhold til nudrift. Den højeste samlede deposition i nogen af naturarealerne i ansøgt drift er beregnet til 3,27 kg N/ha/år. Kommunen har ikke fundet at nogen af naturarealerne i ansøgt drift modtager en mængde ammoniak der ligger over deres vurderede tålegrænse for den aktuelle naturtilstand på arealet.

Det nærmest beliggende Natura 2000 område er Habitatområde nr. 218: "Hammer Bakker, østlige del", som ligger ca. 10,3 km SV for anlægget. Det vurderes, på baggrund af den store afstand, at den ansøgte udvidelse ikke vil forringe Natura 2000 områdets naturtyper eller medføre forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter som området er udpeget på baggrund af.

Projektet vurderes, med de anførte vilkår, ikke at medføre en væsentlig forringelse af naturtyper og arter indenfor internationale beskyttelsesområder eller fredninger. Samtidig er der ingen væsentlig påvirkning af naturarealerne i nærområdet, herunder bufferzonenaturen.

Brønderslev Kommune skønner, at projektet ikke vil forringe levevilkårene for dyre- og plantearter omfattet af Habitatdirektivets bilag IV. Detaljeret kendskab til arters forekomst i området haves ikke, vurderingen er foretaget ud fra de nyeste oplysninger om arternes udbredelse.

Landskabelig vurdering

I forbindelse med udvidelsen etableres en ny løbe/drægtighedsstald på ca. 2.272 m² (i alt 71x32 m efter udvidelse), samt en ny farestald på ca. 2.739 m² (33x83 m), begge i tilknytning til de eksisterende produktionsbygninger.

Det forventes ikke at udvidelsen vil få en væsentlig indvirkning på landskabet, idet der er stillet vilkår om skærmende beplantning til at sløre den vestlige ende af staldanlægget hvor udvidelsen sker. Dette er som følge af at den ene af staldbygningerne forlænges fra ca. 35 m til ca. 71m, og bygningen ligger på et højdedrag. Den nye gyllebeholder på 4.600 m³ skal ligge i tilknytning til de to eksisterende gyllebeholdere og dette vurderes at være en hensigtsmæssig placering.

Brønderslev Kommune vurderer, at det samlede bygningsanlæg vil fremstå som en driftsmæssig enhed. Det vurderes endvidere, at de stillede vilkår ved bedriftens ophør er tilstrækkelige i forhold til at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende miljømæssig stand, herunder hensyn til varetagelse af landskabelige værdier.

Det er derfor Brønderslev Kommunes opfattelse at:

- Udvidelsen kan ske under hensyntagen til de landskabelige værdier.
- driften kan ske uden væsentlig gener for naboer (lugt-, støj-, støv-, flue- og lysgener, affaldsproduktion m.v.),
- bedriften drives under anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT),
- der er sikret en tilfredsstillende beskyttelse af jord, grundvand, overfladevand og natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning.

På grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger overholder udvidelsen afskæringskriterierne i Husdyrloven, hvorfor Brønderslev Kommune meddeler miljøgodkendelse til bedriften på en række vilkår.

Kommentarer til udvidelsen

I foroffentlighedsfasen er der kommet en indsigelse fra Ronny Pedersen, som ejede naboejendommen Tolstrupvej 55 på daværende tidspunkt. Han gjorde indsigelse, da han frygtede en forøget lugtpåvirkning af hans ejendom. I sagsbehandlingstiden har Anders Vestergaard købt Tolstrupvej 55.

Udkast til afgørelse er sendt i partshøring med en tidsfrist på 6 uger. I denne periode er der ikke kommet indsigelser fra naboer.

1.2 Meddelelse om godkendelse

Brønderslev Kommune meddeler miljøgodkendelse til udvidelse af svineproduktionen på Tolstrupvej 82, 9230 Hjallerup.

Miljøgodkendelsen tager udgangspunkt i gældende love og vejledninger vedrørende husdyrbrug og indeholder vilkår for husdyrbrugets indretning, drift og kontrol. Godkendelsen med tilhørende vilkår er stillet på baggrund af de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet samt det supplerende materiale, der er fremkommet under sagsbehandlingen.

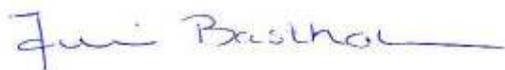
Miljøgodkendelsen indeholder desuden miljøredegørelse og miljøvurdering. I miljøvurderingen gøres der rede for konsekvenserne af det ansøgte projekt ved vurdering af påvirkningen for omkringboende og miljøet i bred forstand herunder bl.a. grundvand, overfladevand, natur og landskab.

Vilkårene i denne godkendelse skal, hvis ikke andet er anført, være opfyldt fra det tidspunkt, hvor godkendelsen udnyttes.

Godkendelsen gælder kun for det ansøgte. Der må således **ikke** ske udvidelse eller ændring i dyreholdet, herunder stalde, gødningsopbevaringsanlæg, udspretningsareal og lignende, før ændringen er anmeldt og godkendt af Brønderslev Kommune.

Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse.

Brønderslev Kommune den 28. september 2010

Julie Bastholm
Miljøingeniør

1.3 Offentliggørelse og klagevejledning

Der vil ske offentliggørelse af denne godkendelse i Østvendssysel Avis og Oplandsavisen, den 28. september 2010. Godkendelsen vil endvidere ligge på Brønderslev Kommunes hjemmeside www.bronderslev.dk. Pligtmæssige adressater, jf. listen på side 3 vil få kopi af godkendelsen inkl. bilag tilsendt. Herudover vil godkendelsen kunne rekvireres i fotokopi hos Brønderslev Kommune.

Afgørelsen, der alene vedrører forholdene i henhold til lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, kan inden 4 uger efter afgørelsens annoncering, dvs. **inden arbejdstids ophør den 26. oktober 2010**, påklages til Miljøklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV.

Klageberettigede er ansøger, enhver med individuel, væsentlig interesse i sagens udfald samt foreninger og organisationer der har beskyttelse af natur og miljø som hovedformål eller foreninger, hvor klagen har til formål at varetage natur- og miljøbeskyttelse, jf. listen på side 3. Eventuel klage skal være skriftlig og indsendes til:

Brønderslev Kommune
Teknik og Miljø
Ny Rådhusplads 1
9700 Brønderslev

eller sendes via e-mail: raadhus@99454545.dk

Såfremt afgørelsen påklages, vil dette blive meddelt ansøger, og evt. klage vil sammen med sagens akter blive videresendt til Miljøklagenævnet.

Opsættende virkning

Godkendelsen kan godt udnyttes, selvom der klages over den, medmindre Miljøklagenævnet bestemmer andet og under forudsætning af, at andre nødvendige tilladelser er indhentet. Miljøkla-

genævnet kan ved sin behandling af sagen ændre eller ophæve en godkendelse. Udnyttes en godkendelse, der er klaget over, sker det derfor for egen regning og risiko.

Civil retssag

Denne afgørelse kan endvidere indbringes for domstolene, jf. Husdyrlovens § 90. En eventuel sag skal være anlagt inden 6 måneder efter annonceringen.

Gyldighed og retsbeskyttelse

Miljøgodkendelsen giver en retsbeskyttelse i 8 år fra offentliggørelse, dvs. at der er 8 års retsbeskyttelse for nye krav fra Brønderslev Kommune i denne periode. Det skal dog bemærkes, at tilsynsmyndigheden altid kan revidere vilkårene i en godkendelse for at forbedre husdyrbrugets kontrol med egen forurening (egenkontrol) eller opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn.

Miljøgodkendelsen er fortsat gældende efter retsbeskyttelsesperiodens udløb. Når der forløbet mere end 8 år - efter der første gang er meddelt godkendelse - kan tilsynsmyndigheden ændre vilkårene heri ved påbud eller nedlægge forbud mod fortsat drift.

Hvis den meddelte miljøgodkendelse ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i 3 på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år, med mindre andet fremgår af miljøgodkendelsen. Det er ikke hensigten at fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, betragtes som kontinuitetsbrud.

Denne godkendelse omfatter kun forhold, der reguleres i henhold til miljøbeskyttelsesloven og husdyrloven med tilhørende bekendtgørelser. Øvrige tilladelser efter andre lovgivninger skal indhentes særskilt f.eks. byggeloven, naturbeskyttelsesloven, brandloven og arbejdsmiljøloven.

Revurdering af miljøgodkendelsen

Godkendelsen skal, jf. § 17 i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år. Det er planlagt at foretage den første revurdering i 2018.

Brønderslev Kommune kan dog tage godkendelsen op til revurdering inden for de 8 år, og om nødvendigt meddele påbud eller forbud jf. Husdyrlovens § 40, stk. 2, hvis:

- der fremkommer nye oplysninger om forureningens skadelige virkning, forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse, eller
- forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse,
- der sker væsentlige ændringer i den bedste tilgængelige teknik, således at der skabes mulighed for en betydelig nedbringelse af emissionerne, uden at det medfører uforholdsmæssigt store omkostninger, eller
- det af hensyn til driftssikkerheden i forbindelse med processen eller aktiviteten er påkrævet, at der anvendes andre teknikker

Såfremt husdyrbruget ønsker ændringer i miljøgodkendelsen, kan der ansøges herom. Der skal indsendes en ny ansøgning om miljøgodkendelse ved udvidelser eller ændringer.

1.4 Tidligere meddelte afgørelser

Anders Vestergård fik en miljøgodkendelse i 1989, til 183 DE. Han udvidede besætningen i 2002 til at omfatte 253 DE, og var således ikke længere omfattet af miljøgodkendelsen fra 1989. Udvi-

delsen i 2002 blev screenet af det daværende Nordjyllands Amt og vurderet ikke-VVM pligtig, idet over 90 % af besætningen var søer med tilhørende smågrise < 30 kg.

1.5 Aktindsigt

Der er adgang til aktindsigt i godkendelsessagen. Hvis husdyrbruget er pålagt egenkontrol, er der også adgang til aktindsigt i de resultater af egenkontrollen, som kommunen er i besiddelse af. Adgangen til aktindsigt - og de begrænsninger der er i adgangen til aktindsigt - følger af reglerne i offentlighedsloven, forvaltningsloven og lov om aktindsigt i miljøoplysninger.

1.6 Tilsyn med husdyrbruget

Brønderslev Kommune fører i henhold til bestemmelserne i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug tilsyn med, at godkendelsens vilkår overholdes.

I henhold til denne lovs § 71 har de af kommunen bemyndigede personer, hvis det skønnes nødvendigt, uden retskendelse adgang til offentlige og private ejendomme for at udføre tilsyns- eller andre opgaver efter denne. Legitimation skal forevises på forlangende.

Tilsynets formål er at kontrollere om husdyrbruget overholder de fastsatte vilkår samt følge op på evt. naboklager over gener fra virksomhedens drift. Herudover skal tilsynet også have en forebyggende karakter, hvor der i tæt samarbejde med virksomheden tages stilling til løbende forbedringer af virksomhedens miljøforhold.

2. BRØNDERSLEV KOMMUNES VILKÅR, BESKRIVELSE OG VURDERING

2.1 Vilkår – Generelle forhold

1. Godkendelsen omfatter samtlige landbrugsmæssige aktiviteter (anlæg og dyrehold CHR nr. 93038) på ejendommen Tolstrupvej 82, 9320 Hjallerup, og samtlige arealer under CVR.nr. 12193408, matr. nr. 66d, 48c, 5s, 8a, 3p, 8c, 3q, 5u, 5f, 4ae og 4ac, Hjallerup Fjerding, Hjallerup (Beliggenhed/situationsplan fremgår af bilag 1 og bilag 2, arealoversigt fremgår af bilag 3).
2. Landbruget skal indrettes og drives i overensstemmelse med godkendelsens krav og det i sagen oplyste, herunder oplysninger fremlagt af ansøger.
3. Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser gældende for erhvervsmæssigt husdyrhold – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse.
4. Godkendelsen gælder kun for det ansøgte. Der må ikke ske udvidelse eller ændring i dyreholdet, herunder stalde, gødningsopbevaringsanlæg, udspretningsarealer og lignende, før ændringen er godkendt af Brønderslev Kommune.
5. Godkendelsen er gældende fra den 28. september 2010.
6. Hvis det maksimalt godkendte produktionsomfang ikke er opnået senest 4 år efter meddelelsen af denne godkendelse bortfalder den del, der ikke er udnyttet af miljøgodkendelsen.
7. den, der er ansvarlig for landbruget, skal underrette kommunen, før landbruget:
 - Helt eller delvis skifter driftsherre, herunder når landbruget helt eller delvist overdrages, udlejes eller bortforpagtes
 - Indstiller driften i en længere periode, permanent eller
 - Genoptager driften eller den har været indstillet en længere periode, men dog mindre end 3 år.

Godkendelsen bortfalder senest, når driften har været indstillet i 3 på hinanden følgende år. Dette kan både være gældende for hele godkendelsen samt godkendelse af enkelte aktiviteter på landbruget.
8. Ved landbrugets ophør skal der udføres følgende forureningsbegrænsende foranstaltninger:
 - Gyllebeholder, fortank med rørsystemer, gyllekanaler/kummer m.v. skal tømmes og rengøres. Hvis gyllebeholder afmeldes beholder skal den gøres uanvendelig inden førstkommande 1. januar.
 - Alle staldafsnit skal tømmes for husdyrgødning, der bortskaffes efter regler om udbringning af husdyrgødning.
 - Alle olietanke skal tømmes.
 - Restkemikalier, olieaffald, medicinaffald m.v. skal bortskaffes i henhold til Brønderslev Kommunes affaldsregulativer.
9. Der skal til enhver tid forefindes et eksemplar af denne miljøgodkendelse på ejendommen.

Den ansvarlige for driften og de øvrige ansatte skal være bekendt med godkendelsen og dens vilkår.

10. Der skal forefindes en beredskabsplan eller driftsforskrift på ejendommen.

- Beredskabsplanen revideres/kontrolleres sammen med de ansatte mindst 1 gang om året og skal være let tilgængelig og synlig.
- Beredskabsplanens indhold skal være kendt af gårdens ansatte mm. og udleveres til evt. indsatsleder / miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand, ol.

11. Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til øjeblikkeligt at anmelde dette til:

- Alarmcentralen, tlf.: 112.

og efterfølgende straks at underrette:

- Tilsynsmyndigheden, Brønderslev Kommune, tlf.: 99 45 45 45.

En skriftlig redegørelse for hændelsen skal være kommunen i hænde senest en uge efter hændelsens indtræden. Det skal af redegørelsen fremgå, hvilke tiltag der er, eller påregnes iværksat for at hindre tilsvarende fremtidig forureningshændelser. Til de unormale driftssituationer henregnes i denne forbindelse udslip, svigt og momentane standsninger.

Beskrivelse og vurdering for vilkår - Generelle forhold

Vilkårene er generelle vilkår fra lov og bekendtgørelse om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, samt krav om beredskabsplan. Der er i forbindelse med ansøgning om udvidelse af dyreholdet indsendt en beredskabsplan, som ses i bilag 13.

2.2 Vilkår - Husdyrbrugets anlæg, indretning og drift

Vilkår - Dyrehold

12. Ejendommen tillades drevet med et dyrehold på maksimum 476,8 DE, svarende til 14.500 smågrise (8,5 - 31 kg), 1000 slagtesvin (31 - 105 kg), 1595 årssøer og 4 heste. Dvs. en udvidelse fra 236,55 til 476,8 DE.

Beskrivelse og vurdering for vilkår - Dyrehold

Ejendommens dyrehold er i dag på 236,55 DE. I forbindelse med udvidelsen øges besætningens størrelse til 476,8 DE. Fordelingen i antal dyr for hver dyreart ses i tabel 2. Husdyrbrugets årlige dyrehold/produktion, er udregnet efter de gældende regler for beregning af dyreenheder iht. Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage mv.¹

Tabel 2. Dyreholdets sammensætning og antal

Husdyrholdets sammensætning	Nudrift		Ansøgt	
	Antal	DE	antal	DE
Årssøer	670	155,81	1595	382,55
Smågrise	15.000	69,23	14.500	66,04

¹ Bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2006.

	8,5 – 31 kg		8,5 – 31 kg	
Slagtesvin	400 31 – 105 kg	10,27	1000 31 – 105 kg	26,97
Hest, 300-500 kg	3	1,03	3	1,03
Hest < 300 kg	1	0,21	1	0,21
I alt		236,55		476,8

Husdyrholdet etableres i eksisterende byggeri samt ny løbe/drægtighedsstald og en ny farestald. Der etableres desuden en ny gylletank på 4.600 m³ med fast overdækning, alt sammen i tilknytning til det eksisterende produktionsanlæg.

Antallet af husdyr danner grundlag for alle øvrige beregninger til vurdering af husdyrbrugets påvirkninger af det omgivende miljø.

Vilkår – Råvarer, hjælpestoffer og opbevaring

13. Fodersiloer skal indrettes således at støvgener i forbindelse med indblæsning af foder undgås, f.eks. med melcykloner eller anden støvbegrænsende foranstaltning.
14. Udendørs håndtering af virksomhedens foder/råvarer, bygningers og siloers konstruktion samt virksomhedens drift i øvrigt må ikke give anledning til saftafgivelse på jorden, eller støv- og lugtgener, der efter kommunens vurdering medfører gener for omgivelserne.
15. Kemikalier til rengøring af stalde skal opbevares i et rum med afløb til gyllesystemet eller separat opsamlingsbeholder. Såfremt kemikalierne opbevares i et rum uden afløb, skal de placeres på en spildbakke.
16. Mærkater på rengøringsmidler og andre kemikaliedunke skal være synlige og læsbare.
17. Opbevaring af diesel- og fyringsolie skal ske i typegodkendte tanke og stå på fast og tæt bund, således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand. Alle installationer skal i øvrigt opfylde krav og gældende bestemmelser i bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipeline.
18. Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund, enten med afløb til olieudskiller, eller således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
19. Virksomheden skal straks kontakte Brønderslev Kommune, hvis det bliver konstateret, eller der opstår mistanke om, at en olietank er utæt.
20. Der skal foreligge en vandindvindingstilladelse på 8.500 m³ vand pr. år.

Beskrivelse og vurdering for vilkår – Råvarer, hjælpestoffer og opbevaring

Udover staldanlægget er der efter udvidelsen 2 gastætte siloer og 4 fodersiloer, 3 gylletanke (1.400, 4.500 og 4.600 m³), lade, maskinhus (her opbevares olie, spildolie og diesel) samt maskinhus/halmlade og halmfyr. Det hele kan ses på situationsplanen, bilag 2.

Der anvendes efter udvidelsen årligt ca. 2.200 tons indkøbt foder, som opbevares i siloerne.

Til opvarmning anvendes halmfyr. Der anvendes efter udvidelse ca. 600 bigballe halm årligt, som opbevares i halmladen.

Der anvendes årligt efter udvidelse ca. 7.000 l dieselolie, som opbevares i dieseltanken i maskinhuset.

Der opbevares ikke kemi til drift af maskinen, idet en maskinstation udfører alt sprøjtearbejdet.

Ejendommen forsynes med vand fra privat boring.

Tabel 3. Bedriftens forbrug af råvarer, energi og vand.

FORBRUG AF RÅVARER, ENERGI OG VAND (tons, m³, kg, l, kWt)			
Resurse	Nudrift	Ansøgt	Opbevaring (f.eks. tanktype, bygning og indretning)
Dieselolie til traktorer m.v.	6.200 l	7.000 l	Tank i bygning nr. 16
Benzin	100 l	100 l	I garagen
Smøreolie	200 l	200 l	I tromle i laden
Halm til halmfyr	300 bigballe	600 bigballe	Halmladen
Kunstgødning	I henhold til gødningsplan		Laden
Indkøbt foder	850 t	2.200 t	Siloer
Elforbrug til lys opvarmning m.m.	276.000 kWt	425.000 kWt	
Drikkevand og vaskevand (drift)	4.600 m ³	8.500 m ³	

Vilkår – Spildevand

21. Påfyldning og rengøring af marksprøjte skal ske på fast plads med afløb til opsamlingsbeholder.
22. Det er en forudsætning for udvidelsen af staldene, at der opnås en særskilt udledningstilladelse til afledning af tagvandet til grøft, efter § 28 i miljøbeskyttelsesloven.

Beskrivelse og vurdering for vilkår – Spildevand

Der vil være sanitært spildevand, ca. 170 m³ årligt, som ledes til sivebrønd, samt 6.500 l tagvand årligt svarende til årligt, som ledes til grøft. Der foreligger tilladelse til nedsivningsanlæg. Tag- og overfladevand fra befæstede arealer betragtes i henhold til spildevandsbekendtgørelsen § 4, som spildevand. Der skal derfor meddeles tilladelse til udledningen i henhold til § 28 i miljøbeskyttelsesloven. Da der sker udvidelse af det bebyggede areal skal der søges tilladelse til den samlede udledning fra ejendommen. Generelt gælder, at der ikke må ske tilledning af stoffer der kan forurene vandløb, søer eller havet, jvf. § 28 i miljøbeskyttelsesloven.

Påfyldning og rengøring af marksprøjte er ikke aktuelt for nuværende, idet bedriften anvender maskinstation til sprøjtning af markafgrøder. I tilfælde af brug af bekæmpelsesmidler skal al påfyldning og rengøring af marksprøjte foregå forsvarligt, dvs. ske på en vaskeplads med afløb til gyllebeholder, hvilket der stilles vilkår om.

Vilkår – Affald

23. Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald, foderrester, gødning mm. Eventuelt spild på offentlige veje efter transporter i forbindelse med landbrugets drift skal fjernes snarest muligt.

24. Animalsk affald, herunder selvdøde dyr skal bortskaffes til autoriseret destruktionsanstalt og opbevares i lukket container eller lignende (større dyr under kadaverkappe), således at der i tidsrummet indtil afhentningen ikke opstår uhygiejniske forhold, herunder adgang for omstrefjende dyr.
25. Affald, herunder farligt affald (olie- og kemikalieaffald), skal opbevares og bortskaffes i overensstemmelse med Brønderslev Kommunes affaldsregulativ.
26. Virksomhedens medicinaffald, veterinært affald m.v. skal opbevares utilgængeligt for uvedkommende. Brugte kanyler skal opbevares i en egnet brudsikker beholder.
27. Spildolie mv. skal placeres på en fast, tæt bund med en opkant eller i en spildbakke. Opsamlingskapaciteten skal svare til volumen på den største beholder. Oplagspladsen skal som minimum være overdækket med et halvtag.

Beskrivelse og vurdering for vilkår – Affald

Erhvervsaffald og farligt affald fra landbruget håndteres på følgende måde:

Tabel 4. affaldsfraktioner

Affaldsfraktion	Opbevaring	Modtager
Dagrenovation	Container	Kommunal ordning
Døde dyr	Kølecont. + kadaverlæg	DAKA
Landbrugsplast	Ingen	Kommunal ordning
Papir/nylonsække	Samles i lade	Genbrugsplads
Klinisk risikoaffald	Plastboks	Apotek/dyrlæge
Emballage fra sprøjtemidler	Ingen	
Rester af sprøjtemidler	Ingen	
Spildolie	Tromle	værksted
Oliefiltre	Ingen	Kommunal ordning/værksted
Akkumulatorer	Ingen	Kommunal ordning/værksted
Dæk	Ingen	Kommunal ordning/værksted
Jern/metal	Container	Produkthandler
Spraydåser	Container	Kommunal ordning
Lysstofrør	Container	Kommunal ordning
Elektronisk affald	Ingen	

Ejendommens affald håndteres og bortskaffes i henhold til kommunens affaldsregulativer. Placering af affald fremgår af anlægstegning.

Døde smågrise opbevares i kølecontainer indtil afhentning. Døde søer opbevares under kadaverlæg. Placering af kølecontainer og afhentningsplads fremgår af situationsplanen (bilag 2). Døde dyr afhentes af DAKA jvf. regler om afhentning af dyr i bekendtgørelse nr. 439. Forventet antal døde dyr er ca. 7.000 stk. pr. år, hvoraf hovedparten er smågrise.

For at undgå forurening af jord og grundvand skal rester af olie og kemikalier/sprøjtemidler samt tom emballage herfra opbevares på tæt emballage på befæstet areal med overdækning og uden mulighed for afløb.

Ønskes enkelte fraktioner afleveret til anden bortskaffelsesordning, skal der forinden gives dispensation fra Brønderslev Kommune. Derudover skal der på ejendommen føres registrering over affaldsproduktionen efter de gældende regler.

Vilkår- Støj, vibrationer, transport og lys

28. Husdyrbrugets samlede bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige følgende værdier, målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer, angivet som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau målt i dB(A) (re. 20 µPa). Tallene i parentes angiver midlingstiden inden for den pågældende periode:

Områdetype	Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer) gennemsnit værdi over referencetids- rummet	Mandag-fredag kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-22 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 7-22 (8 timer) gennemsnit værdi over referencetids- rummet	Alle dage kl. 22-7 (½ time) gennemsnit værdi over referencetids- rummet	Alle dage kl. 22-7 Maksimal værdi
Det åbne land (inkl. lands- byer og landbrugsarealer)	55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

Jf. vejledning om ekstern støj fra virksomheder. Miljøstyrelsens vejledning nr. 5 fra november 1984.

Virksomhedens støjbidrag til et maksimalniveau i natperioden må ikke overskride 55 dB(A).

29. Landbruget skal, for egen regning, dokumentere, at støjvilkårene overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder generne væsentlige. Dokumentation for overholdelse af støjkra-
venerne kan være i form af målinger i ejendommens omgivelser (under fuld drift) eller kildestyrke-
målinger ved de enkelte støjkilder kombineret med beregninger efter den fælles nordiske be-
regningsmodel for industristøj.
30. Kravet om dokumentation af støjforholdene kan højst fremsættes en gang årligt, med mindre
den seneste kontrol viser, at vilkåret ikke kan overholdes.
31. Støjmålinger skal udføres som beskrevet i Miljøstyrelsens til enhver tid gældende støjbereg-
ningsvejledning og foretages i punkter som forinden aftales med tilsynsmyndigheden.
32. Støjmåling skal udføres af et akkrediteret firma.

Markarbejde med traktorer og landbrugsmaskiner i dagtimerne er ikke omfattet af
ovennævnte støjgrænser.
33. Mellem solnedgang og solopgang skal porte holdes lukkede og andre staldåbninger afskær-
mes for at reducere lysgenerne for omkringboende, såfremt lyset er tændt. Portene kan dog
åbnes kortvarigt ved ind- og udkørsel.

Der forventes ingen væsentlige vibrationsgener, idet der ikke er mange vibrationskilder på hus-
dyrbruget. Det væsentligste er transportere, men det er ikke mere, end der normalt kan forventes
fra et landbrug.

Støjklender på ejendommen er ventilationsanlæg, foderanlæg, gyllepumper, den daglige brug af traktorer samt transporter til og fra ejendommen. Foderanlæg og ventilationsanlæg har kontinuerlig drift alle døgnets timer. Brugen af traktorer i det daglige vil normalt begrænse sig til dagtimerne, dog må der påregnes sæsonbestemt markarbejde ud over dette. Transporter på ejendommen samt til og fra ejendommen vil i nogen grad være sæsonbestemt i forbindelse med forårsarbejdet samt efterårets høstarbejde i marken. Der må påregnes støj når dyrene flyttes mellem staldafsnittene og ved transport af grise til og fra ejendommen. Indblæsning af foder kan ligeledes give anledning til støj. Gyllepumper kører ca. 1 gang om ugen. Stationære støjklender er placeret inde i bygningerne. Ventilationsanlæg i nye stalde er nyeste teknologi og afgiver kun minimal støj. Foderanlæg støjer minimalt, og er placeret inde i bygningerne.

Den interne transport på ejendommen er indrettet så den giver minimum gene for naboer. Ejendommens beliggenhed bevirker at hovedparten af alle transporter sker ad offentlig vej. Gylletransporter og transporter med markafgrøder er sæsonbetonet, medens øvrige transporter med dyr og foder er jævnt fordelt over hele året. Gyllekørsel på offentlig vej udføres af maskinstation. Fordelingen af transporter ses af tabel 6 nedenfor.

Al transport til og fra bedriften sker via Tolstrupvej. Det vurderes, at transporterne ikke vil være til væsentlig gene for de omkringboende. Dog bør transport af gylle foregå på hverdage og i tidsrummet kl. 07 til kl. 18, hvilket vurderes at være i henhold til begrebet "godt landmandskab".

I forhold til BAT skal alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne i øvrigt påvirkes mindst muligt.

Det ansøgte vil betyde en forøgelse af forbruget af foder, afhentning af dyr mv., og derfor også et forøget antal transporter til og fra ejendommen. Kapaciteten pr. transport er forøget for afhentning af søer og smågrise, og kommunen vurderer at der foregår et rimeligt antal transporter, produktionens omfang taget i betragtning. Forøgelsen fra 533 til 864 transporter årligt vurderes ikke at ville indebære væsentlige forøgede gener for de omkringboende. Skitse visende transportveje ses i bilag 10. I tabel 6 nedenfor ses antal transporter før og efter udvidelse.

Tabel 6. Antal transporter

Art	Antal/mængde pr år		Kapacitet pr transport		Antal transporter pr år	
	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt
Salg af smågrise	18700 stk.	48000 stk.	720 stk.	920 stk.	26	52
Søer til slagteri	335 stk.	800 stk.	13 stk.	16 stk.	26	52
Slagtesvin						
Købt polte	2800 stk.	7000 stk.	*	*	52	52
Døde dyr	850 t	2200 t	30 t	30 t	29	73
Indkøbt foder	1200 t	1200 t	20 t	20 t	60	60
Eget korn o.l.	6200 t	10500 t	20 t	20 t	310	525
Gylle	t	t	t	t		
Dieselolie	6200 l	7000 l	1200 l	1200 l	5	6
Halm fra mark	400 big	700 big	16 stk	16 stk	25	44
Total					533	864

Der er udendørs belysning jævnt placeret rundt om anlægget. Lyset håndteres manuelt, men skal udskiftet med sensor tænding efterhånden. Det udendørs lys skal kun være tændt når der sker aktivitet og vurderes derfor ikke at blive til væsentlig gene for naboer.

Der kan forekomme støvgener i forbindelse med driften af ejendommens landbrugsarealer, f.eks. i forbindelse med høst. Da der er god afstand til naboer vurderes, at der ikke vil være støvgener for omkringboende.

Vilkår – Fluer og skadedyr

34. Der skal på husdyrbruget foretages en effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med retningslinierne fra Statens Skadedyrslaboratorium. Rottebekæmpelse skal desuden foretages på kommunens forlangende.
35. Opbevaring af foder skal ske på en måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr.

Beskrivelse og vurdering for vilkår – Fluer og skadedyr

Skadedyr bekæmpes generelt i henhold til Statens Skadedyrsbekæmpelse samt kommunens anvisninger.

Evt. flueproblemer i staldafsnittene bekæmpes med "staldchok", der anvendes forebyggende.

I tilfælde af rotteproblemer tilkaldes kommunen.

Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende. Bemærk at retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium opdateres jævnligt.

Vilkår – Lugt

36. Såfremt der efter kommunens vurdering opstår væsentlige lugtgener, der vurderes at være væsentligt større end der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen meddele påbud om, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger.
37. S sammensætningen af dyr på stald må maksimalt give anledning til en lugtemission på 71.666 OUE/s.
38. Alle luftafkast skal placeres som det fremgår af OML beregningen. Afkasthøjde fremgår desuden af bilag 6.2 og af placeringen fremgår af situationsplanen (Bilag 2).
39. Ventilationsanlægget skal indrettes og vedligeholdes således, at der kan opretholdes en afkasthastighed som fremgår af bilag 6.3.
40. Ventilationsforholdene skal være i overensstemmelse med de oplysninger der fremgår af OML beregningen.

Beskrivelse og vurderinger for vilkår - Lugt

Ejendommen Tolstrupvej 82 er beliggende i det åbne land i et område med spredt bebyggelse. Nærmeste samlede bebyggelse er i Hjallerup, som ligger ca. 1.640 m SV for ejendommen. Nærmeste nabo uden landbrugspligt er Tolstrupvej 86, beliggende ca. 458 m S for ejendommens lugtcentrum. Nærmeste nabo er Tolstrupvej 55, en landejendom med landbrugspligt ejet af Anders Vestergaard, som ligger ca. 130 m Ø for ejendommens lugtcentrum.

Nærmeste afstand til byzone er ca. 517 m fra ejendommens lugtcentrum til et erhvervsområde der ligger syd for ejendommen.

I forbindelse med dyrehold og håndteringen af gødning herfra vil der altid forekomme lugt i form af lugtstoffer, som afgives sammen med fordampningen af ammoniak. Det samlede lugtindtryk fra staldventilationen skyldes en lang række lugtintensive stoffer, som optræder i forskellige blandinger og i ret små mængder.

Mange forhold kan influere på lugtemissionen fra stalde. Udover arten, antallet, størrelsen samt sammensætningen af dyreholdet er det f.eks. staldindretning, ventilationsanlæggets udformning, belægningsgrad, strøelse, gødningshåndtering, fodring, drikkevandssystem samt hygiejne i stalden. For at begrænse ventilationsluftens lugtindhold er det derfor vigtigt at sikre en god staldhygiejne, og at produktionsforhold og arbejdsgange tilrettelægges, så dannelse af lugtende stoffer begrænses mest muligt, således at mindst mulig lugt bortventileres til det fri.

Ifølge Skov- og Naturstyrelsens lugtvejledning kan der ud fra oplysninger om anlægget beregnes en teoretisk geneafstand til nærmeste nabo / beboelsesområde. Geneafstanden vil sige den afstand, der minimum bør være til nærmeste nabo / beboelsesområde, for at bedriftens produktion ikke vil give anledning til væsentlige lugtgener.

Er der andre husdyrbrug, som medfører lugtgener i det samme punkt i zonen skærpes kravene til geneafstanden i forbindelse med ansøgningen. Det er blevet oplyst, at der ikke er andre ejendomme med over 75 DE indenfor 300 meter til samlet bebyggelse og byzone eller indenfor 100 meter til enkelt bebyggelse.

Miljøvurdering af lugtgenerne bliver beregnet efter to modeller. **FMK modellen**, som tidligere var den mest udbredte, og den **nye lugtvejledning** fra Skov- og Naturstyrelsen. Efter beregning med begge modeller skal anvendes den model, som giver den længste geneafstand. I dette tilfælde er det den nye lugtvejledning der giver den længste geneafstand og dermed det højeste beskyttelsesniveau for lugt. Som det fremgår af nedenstående skema, kan geneafstanden ikke umiddelbart overholdes til nærmeste byzone, nemlig det erhvervsområde der ligger ca. 517 m S for ejendommen. Såfremt den nye model anvendes, kan ansøgningssystemets miljøvurdering i forhold til lugtgenerne imidlertid erstattes af en konkret OML- beregning.

Tabel 7. Resultat af lugtberegning efter den ny lugtvejledning. Geneafstanden for byzone er her korrigeret for vindretning: når staldanlæg er placeret nord for omboende eller nærmere bestemt i intervallet 300- 60 grader, bliver geneafstanden inde i it-ansøgningssystemet reduceret med 5 % i forhold til byzone. Geneafstand i nudrift er beregnet for byzone, fordi den beregnede vægtede gennemsnitsafstand er mellem 50-100% af geneafstanden.

Område type	Geneafstand Nudrift (meter)	Geneafstand Ny lugtvejledning (meter)	Faktisk afstand (meter)
Enkeltbolig		181,26	458
Samlet bebyggelse		450,62	1.640
Byzone	326,6	593,5	517

Da projektet iflg. den nye lugtvejledning ikke overholder geneafstanden i forhold til byzone, har ansøger udarbejdet en konkret OML beregning på projektet. Med OML modellen tages der udgangspunkt i de faktiske forhold på ejendommen, herunder terrænforhold, placeringen af ventilationsafkast og meteorologiske klimadata. Den samlede lugtemission fra anlægget er via den Ny lugtvejledning beregnet til at have en lugtemission på i alt 71.666 OUE/s, og det er den samme totale emission der tages udgangspunkt i ved OML beregningen. Resultatet af OML beregningen er en Maksimal lugtkoncentration i en given afstand.

De specielle forhold ved denne ejendom, der gør at en OML beregning vil vise et mindre lugtniveau i byzoneområdet end den Ny lugtvejledning er følgende:

- Geometri- Den nyeste stald ligger syd for de eksisterende bygninger. Denne stald bidrager med ca. 38 % af lugtemissionen. Ved den planlagte udvidelse bliver der bygget til denne stald i vesttlig retning og denne bygning vil da bidrage med 54 % af lugtemissionen. De eksisterende ældre stalde ligger på tværs af denne bygning og er dels mindre og dels udgør de kun ca. 21 % af lugtbidraget. Den planlagte nye farestald placeres vest for eksisterende stalde. I den simplificerede beregning efter Ny lugtvejledning er der regnet med stalde, der er placeret med en kvadratisk udformning. Den aktuelle geometri betyder, at spredningsbilledet bliver mere langstrakt rektangulært i øst-vestlig retning.
- Placering- Staldene er placeret N-NV for det zoneafgrænsede erhvervsområde (byzonen). Dette indregnes via OML modellens meteorologiske spredningsdata. Ejendommen er placeret i det åbne land med minimal bevoksning og normale vindforhold.

Derudover er der lavet følgende tiltag for at optimere ventilationsanlæggets spredningsevne:

- Alle afkast på de nye stalde er samlet 3 eller 4 ad gangen og ført 1,7 m over kip
- Der anvendes kraftigere motor i udsugningen for at sikre en højere afkasthastighed.
- Der anvendes multi-step ventilation for at øge hastigheden i afkastene ved lav ydelse.
- Nuværende afkast fra smågrise- og farestalde (7 stk.) på den nuværende stald flyttes, således at de sidder 0,2 m over kip.
- I beregningen indgår desuden at afgangsluften har en temperatur på 24°C.

Med ovenstående faktorer indregnet i OML beregningen opnås en værdi på lige under 5 OUE/m³ i retning 190°-230° i en afstand af ca. 500 m fra det samme vægtede lugtcentrum som blev anvendt ved beregningen efter den Ny lugtvejledning. Se OML resultat, bilag 6.1, samt de afksthøjder der ligger til grund for beregningen bilag 6.2.

Lugtberegningerne omfatter kun lugtemissionen fra stalde, og altså ikke fra opbevaringslagre. Da gylleopbevaring primært foregår i ejendommens gylletanke, forventes kun lugtbidrag fra gylletankene ved udkørsel. Den nye gylletank på 4.600 m³ er med fast overdækning, som reducerer lugt og ammoniakfordampning til et minimum. Gylletanken på 4.500 m³ har teltoverdækning og den mindste gylletank har naturligt flydelag.

Det vurderes således, at godkendelsen ikke vil medføre øgede lugtgener for de kategorier der falder ind under husdyrmiljølovens afskæringskriterier for lugtgener, da alle tre kategorier efter den konkrete OML beregning blev foretaget, viste sig at ligge udenfor geneafstand. Der er desuden

stillet vilkår om, at kommunen kan kræve afhjælpende foranstaltninger, hvis der mod forventning konstateres væsentlige lugtgener. Det vurderes derfor, at ejendommens lokaliseringsforhold er tilfredsstillende for et landbrug af denne størrelse.

2.3 Vilkår – Ammoniakfordampning fra stald og lager

41. Type 2 korrektion for søer for kvælstof må højst være **0,95**.
42. Der anvendes forsøringsanlæg i de to nye stalde, samt i den eksisterende løbe/drægtighedsstald, farestald og smågrisestald. NH₄ effekten for alle anlæggene skal være på 70 % i 8.760 driftstimer pr. år.
43. Via forsuring skal det sikres, at pH i gyllen til enhver tid ligger i et interval fra pH 5,0 – pH 6,0 med en gennemsnitlig pH værdi på 5,5. Korrekt drift af anlægget skal kunne dokumenteres på tilsynsmyndighedens forlangende.
44. Der skal udføres daglig kontrol af forsøringsanlægget (check pH-værdier og syreforbrug i det enkelte staldafsnit, check restmængde af syre, aflæs eventuelle bløde alarmer og afhjælp dem, check skueglas (lækage m.v.) Driftsfejl og alarmer noteres i driftsjournal.
45. Der skal indgås fast serviceaftale med producenten om kontrol jf. servicemanualen, herunder kalibrering af pH-målere, minimum 4 gange årligt, i det første år efter opstart af anlægget. Såfremt anlægget efter det første driftsår har kørt uden problemer og med dokumenteret fuld effekt, kan kontrol- og kalibreringshyppigheden nedsættes efter skriftlig aftale med Brønderslev Kommune.
46. Såfremt kommunen vurderer, at forsøringsanlægget giver anledning til flere lugtgener for omboende end forventet, skal ansøger lade udarbejde en handlingsplan, som godkendes af kommunen, og derefter gennemføre denne.
47. Der må højst opbevares 5000 ton koncentreret svovlsyre (max. 97 %) i opbevaringstanken på ejendommen. Tanken skal være forsynet med dobbeltvæg og rørføringer til og fra tanken skal føres gennem toppen af tanken.
48. Svovlsyretanken skal placeres på et fast underlag. Omkring tanken skal der etableres mur, jordvold eller lignende for at forhindre påkørsel af tanken.
49. pH måleren skal kalibreres mindst en gang for hver 3. måned. Kontrol og kalibrering skal noteres i ejendommens driftsjournal og kopi af kontrolrapporten skal være tilgængelig for tilsynsmyndigheden i minimum 5 år. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at hyppigere kontrol og kalibrering er nødvendig for korrekt funktion/effektivitet af anlægget, kan serviceintervallerne kræves sat op.

Beskrivelse og vurdering for vilkår – Ammoniakfordampning fra stald og lager

Forudsætninger i forhold til foderkorrektioner:

- FE pr. årssø er 1442
- Antal fravænnede grise pr. årssø er 30
- Fravænningsvægt er 8,5 kg
- råprotein til 142,8 g hos årssøerne

Følgende formler er anvendt:

Ved opgørelse af foder mængde, indhold af råprotein i fodret, indgangsvægt og afgangsvægt er korrektionsfaktoren for **kvælstof** beregnet ved hjælp af formlen:

Søer:

$$\left(\left(\text{FE pr. årsso} * \text{g råprotein pr. FE} \right) / 6250 \right) - 1,98 - \left(\text{antal fravænnede grise pr. årsso} * \text{fravænningsvægt} * 0,0257 \text{ kg N pr. kg tilvækst} \right) / 25,75$$

Eftersom der ligger et naturområde omfattet af Husdyrlovens § 7 indenfor 300 m fra anlægget (se bilag 4.1), stilles der krav om 0 merudledning af ammoniak. Dette overholdes, idet beregningen viser at der er en nedgang i ammoniak ved ansøgt drift på 602,36 kg N/år, således at den samlede ammoniakemission efter udvidelse bliver 2.919,31 kg N/år.

Der anvendes forsøringsanlæg i de 2 nye stalde, samt i den eksisterende løbe/drægtigheds, farestald og smågrisestald. I henhold til tidligere BAT-byggeblad forventes en ammoniakreduktion på 70 % ved anvendelse af forsuring i svinestalde. Dette er derfor stillet som vilkår.

Beregningen af ammoniakfordampning er endvidere lavet på forudsætning af, at der er fast overdækning af to af gylletankene, nemlig den nye på 4.600 m³ og den eksisterende på 4.500 m³, og dette er derfor stillet som vilkår.

Husdyrproduktion omfattet af det generelle ammoniakkrav (dvs. etableringer, udvidelser og ændringer) er beregnet til 1.072,26 kg N/år – dvs. emissionen fra de staldafsnit, der er nye/ændrede og som derfor er omfattet af reduktionskravet på 15 % (beregningsgrundlag 2007). Den nuværende drift hvor der ikke foretages ændringer giver anledning til en ammoniakemission på 1.277,92 kg N/år. - dvs. eksisterende staldafsnit som ikke er omfattet af reduktionskravet på 15 %. Ammoniaktabet fra gylletankene er beregnet til 569,13 kg N/år. Kravet om 15 % ammoniakreduktion er overholdt, idet der udledes 3.589 kg N/år mindre end kravet fastsætter.

- Beskyttede naturtyper i området § 7 beskyttede arealer

Naturbeskyttelseslovens § 3 omfatter naturområder i form af moser, ferske enge, overdrev, heder og strandenge, som er beskyttet mod tilstandsændringer.

Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug, § 7, omfatter en delmængde af de naturarealer der er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, som er særligt følsomme overfor udledning af luftbåret kvælstof. Særligt sårbare § 3 naturområder der ikke er omfattet af kriterierne i § 7 skal omfattes af samme afskæringskriterier for ammoniak, såfremt naturkvaliteten og kommunens mål for naturområdet tilsiger en beskyttelse på niveau med § 7 områderne.

Der er i godkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 fastsat grænser for deposition af ammoniak i § 7 områderne når naturområdet ligger indenfor 1000 m (bufferzone II) fra anlægget. Hvis et § 7 beskyttet område ligger indenfor 300 m (bufferzone I) fra anlægget må der ikke ske en meremission af ammoniak i forbindelse med udvidelsen.

Afskæringskriterierne for ammoniak i bilag 3 har indbygget en hensyntagen til den kumulative effekt, idet det tilladte niveau afhænger af det samlede antal husdyrbrug over 75 DE indenfor 1000 m radius fra anlægget (incl. bedriften der ansøger). Den maksimale merbelastning er på 0,3 kg N/ha/år ved mere end 2 husdyrbrug, på 0,5 kg N/ha/år ved 2 husdyrbrug og på 0,7 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug. Der ligger indenfor 1000 m fra bedriften Tolstrupvej 82 2 yderligere husdyr-

brug over 75 DE, hvilket derfor betyder at den maksimale merbelastning til § 7 natur vil være 0,3 kg N/ha/år, hvilket er overholdt (se skema over ammoniakberegninger i det følgende).

Det nærmeste § 7 areal er et overdrev på ca. 2,6 ha, begyndende ca. 280 m nord for anlægget (se bilag 4.1). Dette medfører iflg. bilag 4, jf. bilag 3 i godkendelsesbekendtgørelsen, at der ikke må ske en merudledning af ammoniak.

Desuden ligger et § 7 overdrev på ca. 3,7 ha ca. 280 m syd-øst for anlægget, samt et § 7 overdrev på ca. 2,6 ha begyndende ca. 780 m vest for anlægget, dvs. der ligger 2 § 7 arealer i bufferzone II. Det førstnævnte overdrev på 3,7 ha at være ikke funktionelt sammenhængende med de overdrevsarealer der ligger vest for motorvejen (tættere på bedriften), idet en motorvej må anses for at være en for stor fysisk barriere til væsentlig udveksling af arter mv.

Der er taget hensyn til naturarealerne, idet emissionen af ammoniak i ansøgt drift bliver mindre end før udvidelsen. Den beregnede forskel mellem før- og ansøgt belastning til nærmeste punkt på § 7 overdrevet (se nedenstående tabel) bliver derved en nedgang på 0,17 kg N/ha/år og en totalbelastning på 0,77 kg N/ha/år i ansøgt drift.

Desuden medfører tilstedeværelsen af § 7 beskyttede arealer indenfor 1000 m fra udbringningsarealer et krav om nedfældning af al udbragt husdyrgødning på sort jord og græsmarker, jvf. BEK nr. 1695 af 19/12/2006, bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage, mv., § 38 stk. 5 jvf § 24 stk.3. Følgende udbringningsarealer ligger indenfor denne bufferzone: 8-0, 8-1, 8-2, 6-0, 7-0, 1-0, 1-2, 7-1, 3-0, 50-0, 51-0, 52-0, 53-0, 54-0, 56-0, 31-0 og 32-0.

- Øvrig § 3 natur og ammoniak

Der er også foretaget vurdering af ammoniakafsætningen til de arealer der er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, men som ikke er omfattet af § 7 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug mv.

Det ses af bilag 4.1 hvilke arealer i området i radius af 1000 m omkring anlægget, der er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. Den § 3 beskyttede natur ligger syd, nord og vest for anlægget langs med Klavsholm å systemet, i mosaikker af mindre arealer.

Arealet med hver naturtype er sammenlagt:

- I alt ca. 20,4 ha registreret fersk eng
- I alt ca. 2,2 ha registreret mose
- I alt ca. 8,5 ha registreret overdrev

Selvom udvidelsen vil medføre en nedgang i ammoniakudledningen fra bedriften, med deraf følgende reduceret ammoniakdeposition i de naturområder der ligger omkring bedriften, har kommunen alligevel valgt at foretage en vurdering af den samlede ammoniakbelastning til de omkringliggende naturarealer, som bedriften vil have i ansøgt drift.

Der er d. 29. april 2010 foretaget besigtigelse af naturarealerne omkring bedriften. På grund af årstiden er ikke alle planter kommet frem eller har efterladt plantemateriale fra forrige sæson. Plantelisterne er derfor ikke komplette, men anses som tilstrækkelige til at give et billede af naturtilstanden på arealerne. Arealerne er ved besigtigelsen blevet inddelt i mindre områder som

rummer ensartet natur. Der er derefter til det nærmeste punkt på hvert underområde beregnet ammoniakbelastning. Af bilag 5 fremgår den underinddeling af naturarealerne der er foretaget ved besigtigelsen.

Det ses at afsætningen af ammoniak er stærkt stigende, jo tættere man kommer på bedriften. Baggrundsbelastningen i lokalområdet er iflg. DMU ca. 14,43 kg N/ha/år. Dette tal er i sidste kolonne adderet med den beregnede totalbelastning fra husdyrbruget.

Naturområde nr./ §3 naturtype	Afstand (nærmeste punkt)	Merdeposition	Totaldeposition	Totaldeposition adderet med lokal baggrundsbelastning
N1 (overdrev)	50 m	- 0,48 kg N/ha/år	3,27 kg N/ha/år	17,7 kg N/ha/år
N2 (overdrev)	140 m	- 0,18 kg N/ha/år	1,31 kg N/ha/år	15,74 kg N/ha/år
N3 (natureng)	110 m	- 0,15 kg N/ha/år	1,63 kg N/ha/år	16,06 kg N/ha/år
N4 (overdrev)	340 m	- 0,05 kg N/ha/år	0,61 kg N/ha/år	15,04 kg N/ha/år
N5 (natureng)	250 m	- 0,04 kg N/ha/år	0,80 kg N/ha/år	15,23 kg N/ha/år
N6 (mose)	310 m	- 0,16 kg N/ha/år	0,83 kg N/ha/år	15,26 kg N/ha/år
N7 (mose)	550 m	- 0,06 kg N/ha/år	0,38 kg N/ha/år	14,81 kg N/ha/år
N8 (§ 7 overdrev)	270 m	- 0,17 kg N/ha/år	0,77 kg N/ha/år	15,20 kg N/ha/år
N9 (§ 7 overdrev)	330 m	-0,13 kg N/ha/år	0,53 kg N/ha/år	14,96 kg N/ha/år
N10 (§ 7 overdrev)	560 m	-0,10 kg N/ha/år	0,23 kg N/ha/år	14,66 kg N/ha/år
N11 (natureng)	330 m	-0,13 kg N/ha/år	0,53 kg N/ha/år	14,96 kg N/ha/år
N12 (§ 7 overdrev)	790 m	-0,03 kg N/ha/år	0,18 kg N/ha/år	14,61 kg N/ha/år

De enkelte områder vurderes som følger:

Område N1: Meget nærings- og kulturpåvirket overdrev. Fund af arterne Fandens mælkebøtte, Alm. rapgræs, Vild kørvel, Lav ranunkel, Butbladet skræppe, Kruset skræppe, Engrævehale. Overdrev har et generelt tålegrænseinterval på 10-25 kg N/ha/år. For den fundne naturtilstand vurderes tålegrænsen at ligge i den høje ende af dette interval. Det vurderes at totalbelastningen fra bedriften på 3,27 kg N/ha/år til arealet, som medfører en samlet belastning på 17,7 kg N/ha/år ikke vil medføre negative påvirkninger af den aktuelle naturtilstand.

Område N2: Mindre kulturpåvirket overdrev, men lav naturkvalitet pga. manglende pleje. Rød svingel, Kamgræs, Hundegræs, Røllike, Anemone, Vild kørvel. På den sydligste del af arealet øst for Tolstrupvej, ligger på toppen af skrænten et udgravet opsamlingsbassin til spildevand. Der findes Dunhammer samt Dyndpadderok i kanten af bassinet, som vurderes at have ringe naturværdi. En samlet belastning fra bedriften på 1,31 kg N/ha/år vurderes ikke at ville medføre ændringer i den aktuelle naturkvalitet på overdrevet.

Område N3: Fersk natureng. Fund af Lysesiv, Kærtidsel. Hundegræs, Rød svingel, Alm. rajgræs, Vild kørvel, Dunhammer, Lådden dueurt, Mosebunke, Høj sødgræs. Arealet vurderes at have mid-

del til dårlig kvalitet for naturenge. Tålegrænsen for naturenge ligger generelt mellem 15 og 25 kg N/ha/år. En tålegrænse på 20 kg N/ha/år vurderes at være passende, hvis arealet ikke indeholder særligt næringsfølsomme arter. En totalbelastning fra bedriften på 1,63 kg N/ha/år medfører en samlet belastning på 16,06 kg N/ha/år, hvilket vurderes at være under tålegrænsen for den aktuelle naturtilstand.

Område N4: En rest af det oprindelige overdrev med flere arter der indikerer en bedre tilstand for naturtypen end N1 og N2, dog kun små partier med særlig artsvariation. Der er fundet Almindelig hvene, Hundegræs, Håret høgeurt, Lancetvejbred, Markfrytle, Mangeblomstret frytle, Røllike, Pillestar samt enkelte udgåede Tjørn og Ene. På grund af den sporadiske tilstedeværelse af flere positivarter for naturtypen, vurderes naturtilstanden lidt over middel. En total belastning i ansøgt drift på 0,61 kg N/ha/år vurderes ikke at ville medføre yderligere ændringer i naturtilstanden.

Område N5: Natureng med middel-god naturkvalitet. Lysesiv, Mosebunke, Næbstar, Mjødurt, Dunhammer sp., Angelik, Kærtidsel, Butbladet skræppe, Stor nælde, Høj sødgræs. En totalbelastning på 0,8 kg N/ha/år og samlet belastning på 15,23 vurderes ikke at medføre ændringer i naturtilstanden.

Område N6: Pilesump. Tæt pilebevoksning. En total belastning på 0,83 kg N/ha/år og en samlet belastning på 15,26 kg N/ha/år vurderes at ligge under tålegrænsen for naturtypen.

Område N7: Elle/pilesump med bestand af Topstar. En totalbelastning fra bedriften på 0,38 kg N/ha/år vurderes ikke at kunne medføre ændringer i naturtilstanden. Den samlede belastning på 14,81 kg N/ha/år vurderes at ligge under tålegrænsen for naturtypen.

Område N8: Afgræsset overdrev, der består af græs- og mosdække med få urter og ringe forekomst af negativ-arter, men i øvrigt ikke særlig artsrigt. Fund af Svingel sp., Alm. hvene, Røllike, Lancetvejbred, samt mosebunke på overgangen til det tilgrænsende engareal. En totalbelastning fra bedriften på 0,77 kg N/ha/år vurderes ikke at kunne medføre ændringer i naturtilstanden. Den samlede belastning på 15,20 kg N/ha/år vurderes at ligge under tålegrænsen for naturtypen.

Område N9: Overdrev med middel naturtilstand. Rød svingel, Alm. rapgræs, Mælkebøtte sp. , Alm. kamgræs, Markfrytle, Lancetvejbred, Bellis, Røllike, Hvidtjørn sp. (enkelte), Mosebunke ved overgangen til engarealet (N11). En totalbelastning fra bedriften på 0,53 kg N/ha/år vurderes ikke at kunne medføre ændringer i naturtilstanden. Den samlede belastning på 14,96 kg N/ha/år under tålegrænsen for naturtypen.

Område N10: Natureng med Mosebunke, Lysesiv, Kærtidsel, Stor nælde, Lådden dueurt, Kruset skræppe, Engkabbeleje, Engnellikerod. Vurderet tålegrænse på 20 kg N/ha/år, som ikke overskrides med den beregnede belastning til arealet.

Område N11: Overdrev med Rød svingel, Fåresvingel, Alm. rapgræs, Alm. hvene, Markfrytle, Lancetvejbred, Bellis, Røllike, Kratfladbælg, Hedelyng, Blåbær, Håret høgeurt. På grund af den sporadiske tilstedeværelse af flere positivarter for naturtypen, vurderes naturtilstanden lidt over middel. En total belastning i ansøgt drift på 0,53 kg N/ha/år vurderes ikke at ville medføre yderligere ændringer i naturtilstanden.

Område N12: Overdrev. Ikke besigtiget, idet det vurderes at den totale ammoniakbelastning fra bedriften på 0,18 kg N/ha/år i ansøgt drift vil være ubetydelig lille.

Samlet vurdering:

Brønderslev kommune vurderer samlet, at den ammoniakbelastning som bedriften i ansøgt drift vil give anledning til, ikke vil påvirke naturtilstanden væsentligt på arealer beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. Det er ikke fundet relevant at besigtige arealer der ligger længere væk fra bedriften, idet ammoniakbelastningen vil være aftagende og derfor af ubetydelig størrelse i større afstand fra bedriften.

- § 3 beskyttet natur omkring udbringningsarealerne

Naturområder der er beskyttede i henhold til § 3 i Lov om naturbeskyttelse må generelt ikke tilføres gødningsstoffer. Udbringningsarealerne er undersøgt for overlap med beskyttet natur, og der er ikke fundet nogen overlap.

Bilag 4.2 viser den registreret beskyttede natur i områderne omkring udbringningsarealerne.

Der findes registeret beskyttet natur som et vidst omfang grænser op til de ansøgte udbringningsarealer. Arealerne er undersøgt ud fra kortlagte højdekurver samt luftfotos. Det er fundet at markarealerne ikke indeholder hældninger i terrænet som kan give anledning til yderligere restriktioner i forhold gylleudbringning på disse marker.

- Arealstatus

Driftsbygningerne og hovedparten af udbringningsarealerne ligger i et område, der i Kommuneplan 2009-2021 er udpeget som Jordbrugsområde. Hele eller dele af markerne 21-0, 22-0, 23-0, 24-0, 25-0, 26-0, 3-0, 7-0, 8-0, 8-2 og 8-1 ligger i et område udpeget som naturområde. 21-0, 22-0, 23-0, 24-0, 25-0, 26-0 ligger endvidere indenfor et område udpeget som Økologisk forbindelse. Samtlige aftalearealer ligger indenfor områder udpeget som særlig værdifuldt naturområde. Da der ikke findes beskyttet natur på arealerne, og der ikke sker en intensivering af arealanvendelsen i de økologiske forbindelser, vurderer Brønderslev kommune at anvendelsen af arealerne til almindelig landbrugsdrift ikke vil være i strid med retningslinjerne for planudpegningerne.

- Bilag IV arter

En række dyr som er omfattet af habitatdirektivets bilag IV, kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på egnen omkring landbruget. På baggrund af "Faglig rapport nr. 322" fra DMU samt kommunens øvrige kendskab vurderes umiddelbart, at det kan være odder, markfirben, spidssnudet frø, markfirben, vandflagermus, skimmelflagermus, dværgflagermus, brunflagermus og dværgflagermus.

Ansøgningen vurderes at have en neutral effekt for de nævnte arter, idet der ikke inddrages nye naturarealer i form af udyrkede arealer så som skov, læhegn mindre vandhuller eller andre naturarealer som ikke er beskyttet. På baggrund af det nuværende vidensgrundlag vurderes det derfor, at den planlagte udvidelse ikke vil påvirke bilag IV-arter negativt.

- Artsfredninger og rødlistearter

På og umiddelbart op til husdyrbrugets arealer er kommunen ikke bekendt med forekomster af planter og dyr omfattet af artsfredning eller optaget på nationale eller regionale rødlistearter.

- Terrestrisk Natura 2000

Det nærmest beliggende Natura 2000 område er Habitatområde nr. 218: "Hammer Bakker, østlige del", som ligger ca. 10,3 km SV for anlægget. Det vurderes, på baggrund af den store afstand, at den ansøgte udvidelse ikke vil forringe Natura 2000 områdets naturtyper eller medføre forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter som området er udpeget på baggrund af. Med hensyn til udvaskningen til Natura 2000 vandområder henvises til afsnittet med udvaskningsberegninger.

- *Fredede områder og fredede fortidsminder på eller i tæt nærhed af udbringningsarealer*

Udbringningsarealer og byggefelter omfattes ikke af fredninger.

- *Brønderslev Kommune har derfor samlet vurderet,*

- at udvidelsen ikke væsentligt vil forringe tilstanden af beskyttede naturtyper

- at det på baggrund af den eksisterende viden om arternes udbredelse må antages, at udvidelsen ikke væsentligt vil forringe tilstand og levevilkår for truede plante- og dyrearter.

2.8 Hensyn til landskab

Vilkår – Hensyn til landskab

50. Der skal plantes og stedse vedligeholdes et min. 3 rækkeres plantebælte bestående af egnskarakteristiske og danske hjemmehørende træarter med en sluthøjde på min. 5 m. Beplantningen skal placeres som angivet på bilag 11. Beplantningen skal bestå af min. 3 rækker, og være udført senest ét år efter at anlægget er opført.

51. Den eksisterende skærmende beplantning nord for anlægget skal vedligeholdes, så dens skærmende effekt forbliver som det fremgår af billede 1 nedenfor.

Beskrivelse og vurdering for vilkår – Hensyn til landskab

Den nye godkendelsesordning gennemfører VVM-direktivet og IPPC-direktivet for så vidt angår husdyrbrug, og samler kravene til ansøgning og myndighedsbehandling med de relevante dele fra bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomhed og planlovens bestemmelser om landzoneregulering.

Det ansøgte anlæg ligger indenfor udpegningen jordbrugsområde i kommuneplan 2009-2021. Byggeriet ligger desuden udenfor naturbeskyttelseslovens bygge- og beskyttelseslinjer og arealerne er ikke omfattet af fredninger.

I forbindelse med udvidelsen etableres en ny løbe/drægtighedsstald på ca. 2.272 m² (i alt 71x32 m efter udvidelse), samt en ny farestald på ca. 2.739 m² (33x83 m), begge i tilknytning til de eksisterende produktionsbygninger (se bilag 1). De nye stalde bliver opført i lyse søsten elementer, i lighed med de eksisterende produktionsbygninger. Taghældningen bliver ca. 20° og højde til kip ca. 9,7 m. Tagmaterialet vil være sorte ståltagplader. De nye stalde er placeret med længderetningen øst-vest gående. Langsiden af fare, løbe- og drægtighedsstalden (bygning 7 og 8, bilag 1) bliver parallel med Hjallerupvej, som ligger ca. 870 m væk. Længden af denne stald forøges

ved udvidelsen fra ca. 35 m til ca. 71 m. Bygningen vil være meget synlig fra Hjallerupvej, idet den ligger højt i landskabet og der ikke i særligt stort omfang findes læhegn eller anden bebyggelse i området, der kan virke visuelt skærmende. Til gengæld vil nybyggeriet ikke være synligt nordfra, så længe den eksisterende skærmende beplantning bevares. Det omkringliggende område (men ikke selve byggefeltet) er udpeget i Kommuneplan 2009-2021 til særlig værdifuldt landskab (se bilag 12). I disse områder skal der tages særlige hensyn til landskabet. Ligeledes bør landskabsinteresserne varetages i forbindelse med godkendelse af anlæg, der ligger udenfor værdifulde landskaber, hvis disse forringer landskabsværdierne indenfor udpegningen. Terrænet i området er bølgende, idet det ligger i oplandet til Jyske ås, som kan ses mod nord. Arealanvendelsen er hovedsageligt landbrug, med et særligt rigt islæt af mæandrerende vandløb og mosaiknatur. Hjallerupvej er en hovedfærdselsåre i kommunen, og anlægget er særligt synligt her fra, fordi det ligger på et højedrag. Området er i øvrigt tyndt bebygget.

Brønderslev Kommune vurderer, at skærmende beplantning på den langside der vender ud mod Hjallerup visuelt vil kunne bryde den lange bygning, så dens længde fremstår mindre iøjnefaldende og bygningen generelt mindre dominerende i landskabet. Beplantning er i øvrigt et meget nærliggende virkemiddel, idet man nord for anlægget kan se skovoplandet til Jyske ås, og der i øvrigt findes en del spredt beplantning i området. Beplantning vil altså virke som et harmonisk element i forhold til lokaliteten. Placeringen af beplantningen fremgår af bilag 11.

Billede 1: Det eksisterende anlæg, set fra nord.

Billede 2: Det eksisterende anlæg, set fra syd.

Der vil desuden blive etableret en ny gyllebeholder på 4.600 m³. Beholderen placeres i tilknytning til det eksisterende anlæg, umiddelbart ved siden af de to eksisterende gylletanke, og i forgrunden for stalden. Brønderslev Kommune vurderer at den nye gyllebeholder er hensigtsmæssigt placeret i forhold til landskabet, idet den ligger samlet med de øvrige gylletanke og i tilknytning til staldanlægget.

Denne godkendelse omfatter desuden et planlagt halmfyr, som ønskes placeret sydvest for halm-laden. Dette halmfyr skal erstatte det eksisterende halmfyr, som er placeret i maskinhuset. Brønderslev Kommune vurderer at placeringen af det nye halmfyr ikke vil påvirke de landskabelige værdier væsentligt.

Brønderslev Kommune vurderer samlet, at udvidelsen med de stillede vilkår ikke vil forringe de landskabelige-, kulturhistoriske-, naturmæssige-, geologiske- eller rekreative værdier i området.

Det vurderes i øvrigt, at de stillede vilkår ved bedriftens ophør er tilstrækkelige i forhold til at sikre, at stedet bringes tilbage i tilfredsstillende stand, herunder hensyn til varetagelse af landskabelige hensyn.

2.4 Vilkår - opbevaring og håndtering af husdyrgødning

52. Der skal altid sikres, at der på bedriftsniveau er opbevaringskapacitet til husdyrgødning på minimum 9 måneder på ejendommen.

53. Den nye gyllebeholder på 4.600 m³ skal etableres med fast overdækning. Hvis der opstår

skader på de faste overdækninger, skal disse øjeblikkelig repareres, således at overdækningen er helt tæt.

54. Omrøring af gyllebeholder må tidligst foretages 6 timer, før udbringning fra beholderen påbegyndes.
55. Det skal sikres, at der ved utilsigtet start af pumper ved gylletank ikke pumpes gylle udenfor tanken.
56. Der skal anvendes gyllevogne med påmonteret pumpe og returløb således, at spild af flydende husdyrgødning undgås. Alternativt skal påfyldning foregå på en plads med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning.
57. Pumpning af gylle skal ske ved konstant overvågning.
58. Der skal til stadighed være halmballer i sådan et antal, at det er muligt at etablere en vold til sikring af nærved liggende vandløb mod forurening fra f.eks. gylleudslip. Alternativt kan der etableres en permanent jordvold.
59. Ved transport af husdyrgødning på offentlige veje skal transportvognens åbninger være forsynet med låg eller lignende, således at spild ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild, skal gødningen straks opsamles.

Beskrivelse og vurdering - opbevaring og håndtering af husdyrgødning

Al husdyrgødning på ejendommen håndteres som gylle. Ifølge ansøgningen vil der efter udvidelsen årligt produceres en normproduktion på 12.289 ton gylle, justeret mængde 11.140 ton som den største beholdning i perioden.

Der opbevares ikke husdyrgødning fra andre ejendomme og der modtages ikke slam.

Gyllelagerets opbevaringskapacitet er på i alt 9.400 m³ ekskl. gyllekanaler og fortank, hvilket svarer til en opbevaringskapacitet for bedriften på 10,2 måneder, hvor kravet ligger på 9 måneder. Det vurderes således, at opbevaringskapaciteten er tilstrækkelig.

Tabel 8. Opbevaringsanlæg:

	Byggeår/ beholderkontrol	Kapacitet [tons]	Lagerandel [%]
Gyllebeholder 1, naturligt flydelag	1999	1.400	13
Gyllebeholder 2, teltoverdækning	2004	4.500	43
Gyllebeholder 3, fast overdækning	-	4.600	44
Samlet kapacitet		10.500	100

Ved påfyldning af gyllevogn anvendes pumpe, så spild ledes ned i tanken.

Placeringen af gylletanke i forhold til vandløb, dræn, søer og vandindvinding vurderes at være miljømæssigt forsvarlig. Ejendommens boring er placeret på gårdspladsen, få meter syd for stue-

huset, og ligger således ca. 100 m nord for den nærmeste af gyllebeholderne. Der er ikke søer eller dræn i nærheden af gyllebeholderne. Nærmeste vandløb er beliggende ca. 120 meter syd for nærmeste gyllebeholder og der ligger en grøft langs kanten af mark 1-0, som starter ca. 40 m syd for den ansøgte 4.600 m³ gyllebeholder (se bilag 13, beredskabsplankort). Det fremgår af beredskabsplanen, at der i tilfælde af gylleudslip vil blive opdæmmet ved grøften der leder til vandløbet, og hvis dette ikke lykkes, vil vandløbet blive opdæmmet, så forureningen ikke spreder sig. Det vurderes ikke at være større risiko for forurening med næringsstoffer af vandløb, dræn, søer og vandindvinding, idet der er stillet vilkår om, at der til stadighed skal være halmballer til sikring mod forurening fra gylleudslip.

2.5 Vilkår – udbringning af husdyrgødning

60. Der må kun udbringes husdyrgødning på de udbringningsarealer, der fremgår af bilag 3.
61. Dvs. der må udbringes husdyrgødning fra produktionen på ejendommens egne arealer samt aftalearealer svarende til 476,3 DE.
62. Ændringer i udbringningsarealet, som ikke er omfattet i denne miljøgodkendelse, skal forinden anmeldes til kommunen.
63. Der skal foreligge dokumentation for at husdyrgødning svarende til 130 DE fraføres og udspredes på aftalearealer hos Tryvej 14.
64. Der skal foreligge dokumentation for at husdyrgødning svarende til 48,5 DE fraføres til biogasanlæg.
65. Udbringning af husdyrgødning skal ske således, at lugtgener begrænses mest muligt.
66. Udbringning af husdyrgødning må ikke ske nærmere end 200 meter fra byzone eller samlet bebyggelse på lør-, søn- og helligdage af hensyn til de omkringboende.

Beskrivelse og vurdering for vilkår - Udbringning af husdyrgødning

Udspretningsarealet er oplyst til i alt 307,75 ha, heraf 213,09 ha i egne arealer og 94,66 ha aftalearealer. Aftalearealerne hører under ejendommen Tryvej 14, 9320 Hjallerup. Ingen af aftalearealerne ligger i fosforklasse 1-3 eller nitratklasse 1-3 og der vurderes ikke at være følsom natur der kræver udfærdigelse af særlige vilkår. Derfor kræves ikke en § 16 godkendelse af aftalearealerne. Der er stillet vilkår om, at ændringer i udbringningsarealet, som ikke er omfattet i denne miljøgodkendelse, forinden skal anmeldes kommunen. Bedriften udspreder reelt 1,4 DE/ha, både i nudrift og ansøgt drift. Det nødvendige harmoniareal (=harmonikravet) er ca. 340,6 ha (476,8 DE/1,4 DE pr. ha) for det ansøgte antal DE.

Kørselsafstand til/fra udbringningsarealerne er meget varieret. De fleste af arealerne er beliggende ved Tolstrupvej ligger indenfor en radius i luftlinie på 2-3 km. Der ligger dog et stort areal oppe ved Klokkeholm, areal 31-0, hvortil der er en transportafstand ad den indtegnede rute på ca. 10 km, som er den længste transportafstand til nogen af arealerne. Brønderslev Kommune vurderer at transportruterne som angivet i bilag 10 er hensigtsmæssige.

Det skal tilstræbes, at gylle ikke udbringes i weekender og helligdage. Det henstilles, at udbringningen i øvrigt foregår i henhold til godt landmandsskab, hvilket bl.a. vil sige, at det skal tilstræbes, at udbringning på bynære arealer sker inden kl. 18 for at mindske evt. gener.

Hvis udbringning tilrettelægges, så det i bolignære områder sker under hensyntagen til naboer, vurderes udbringningen ikke at give problemer med lugtgener.

2.6 Vilkår – Overfladevand og grundvand

67. Der må ikke tilføres bedriftens arealer anden organisk gødning som f.eks. affald.
68. Der skal altid være mindst 5,1 % - point med efterafgrøder udover Plantedirektoratets krav i forhold til efterafgrøder.
 69. Alle efterafgrøder skal følge de samme regler som gælder for de lovpligtige efterafgrøder hvad angår, artsvalg, dyrkningsperiode og kvælstofgødning. Hverken de ekstra efterafgrøder eller efterafgrøder som følge af de generelle krav, der placeres i markerne i nitratfølsomt område, må erstattes af "grønne" marker
70. Mark 6-0, 3-0, 7-0, 8-0, 8-1, 21-0, 22-0, 23-0, 24-0, 25-0, 26-0, 8-2, 50-0, 7-1, 1-0 og 1-2 er beliggende i nitratfølsomt indvindingsområde, og der skal udlægges 5,1 % efterafgrøder ud over plantedirektoratets krav svarende til 3,6 ha.
71. Der skal på alle ejede og forpagtede udbringningsarealer anvendes sædskifte S4 eller et sædskifte med et bedre udvaskningsindex.
72. Der skal anvendes et sædskifte svarende til S4 eller et sædskifte med bedre udvaskningsindex på ejede og forpagtede udspretningsarealer.

Beskrivelse og vurdering for vilkår

Overfladevand - Nitrat

En del af udspretningsarealer ligger i oplandet til Kattegat, mens en anden del ligger i oplandet til Limfjorden.

Udledning til Kattegat v/Gerå (Natura 2000-område)

En del af arealerne ligger i oplandet til Gerå, som afvander til Kattegat i et område, som er udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde, Natura 2000 mere specifikt som EF-Habitatområde nr. 14 samt EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 2. De kvælstoffølsomme elementer i udpegningsgrundlaget ses i bilag 14.

Udledning til Haldager Vejle v/Ryå (Natura2000-område)

En del af arealerne ligger i oplandet til Ryå, som afvander til Haldager Vejle i Limfjorden i et område, der er udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde, Natura 2000 mere specifikt som EF-Habitatområde nr. 15, EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 1 og Ramsarområde nr. 7.

Natura 2000 er et netværk af områder i EU med særligt værdifuld natur og er en samlebetegnelse for habitatområder, fuglebeskyttelsesområder og Ramsar-områder. Hvert internationalt naturbeskyttelsesområde består af et eller flere af disse særligt udpegede områder.

For EF-fuglebeskyttelsesområder og EF-habitat-områder samler den internationale opmærksomhed sig især om det store antal af rastende andefugle, ynglende terner og vadefugle på øer og holme samt naturtyper i de lavvandede områder og langs kysten.

EF-fuglebeskyttelsesdirektiv og EF-habitatdirektiv gælder i alle EU-lande. Områderne er udpeget for en række fuglearter samt andre arter af vildtlevende dyr, planter og naturtyper. Områderne skal overvåges og må ikke forringes.

Kommunen skal derfor foretage en vurdering af, om udvidelsen af husdyrbruget i sig selv eller i sammenhæng med andre projekter vil kunne medføre en væsentlig belastning for udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området. Det bemærkes endvidere, at basisanalyserne indgår som eksisterende viden i det grundlag husdyrlovens afskæringskriterier for kvælstof og fosfor bygger på.

Kommunen har ikke yderligere viden om sårbarheden af Kattegat og Limfjorden, som giver anledning til at vurdere, at det aktuelle opland har en væsentlig større sårbarhed end forudsat ved fastlæggelsen af husdyrlovens beskyttelsesniveau.

Beskyttelsen af vandområderne mod nitratudvaskning til overfladevand er rettet mod oplande, der afvander til de mest kvælstofsårbare Natura 2000-områder. Arealer, som hører under kategorierne " Nitratklasse 1, 2 eller 3", er omfattet af krav om lavere husdyrtryk pr. hektar end de generelle harmoniregler giver mulighed for (dog med visse modifikationer). DE reduktionsprocenten for Tolstrupvej 82 er angivet til 70,4 %. Ud af de i alt 307,75 ha udsprængningsarealer, ligger 180,21 ha i nitratklasse 2 og 127,55 ha i nitratklasse 0.

I ansøgningen viser beregning, at det maksimale dyretryk, DE_{max} er 0,99 DE/ha, og det reelle dyretryk, DE_{reel} for ansøgt drift, er 1,4 DE/ha. Da DE_{reel} er større end DE_{max} så er beskyttelsesniveauet vedrørende nitrat-overfladevand umiddelbart ikke overholdt. Men udvaskningsberegninger af kvælstof (N) beregnet via Farm-N viser en udvaskning på 59,2 kg N/ha uden virkemidler og 59,1 kg N/ha med virkemidler. Der er altså valgt virkemidler der reducerer kvælstofudvaskningen med 0,1 kg N/ha. Projektet opfylder således kravet til nitrat i forhold til overfladevand, og dyretrykket kan holdes på 1,4 DE/ha, idet DE_{reel} kg N/ha er mindre end DE_{max} kg N/ha. Beregningerne i ansøgningen er foretaget på grundlag af S4 sædskifte.

Kommunen vurderer derfor, at merbelastningen med kvælstof fra det ansøgte projekt hverken i sig selv, eller sammen med andre kilder eller projekter i området, vil påvirke udpegningsgrundlagene for habitatområderne negativt. Kommunen stiller derfor ikke yderligere krav

Overfladevand - Fosfor

Med hensyn til fosfor så ligger hovedparten af udbringningsarealerne i oplande til Natura 2000 områder, der er overbelastet med fosfor, se bilag 7. Ingen af arealerne er lavbundsarealer der samtidig ligger i okkerklasse 1, og ingen af arealerne er drænedede. Der er derfor ikke nogen særlige krav til fosfor på udbringningsarealerne. Udsprengningen må dog ikke være større, end harmonireglerne giver mulighed for.

Der udsprenges 32 kg P/ha/år og der fraføres 21,1 kg P/ha/år, hvilket giver en gennemsnitlig fosforoverskud på alle arealer på 12,9 kg P/ha. Dette fosforoverskud er det sammen som i førsituationen, hvor der er et fosforoverskud på 12,9 kg P/ha/år. Fosforoverskuddet beregnes ud fra det aktuelle standardsædskifte og den deraf beregnede normoptag af fosfor og tilførselen af fosfor fra husdyrgødningen og anden organisk gødning. I ansøgningen fremgår P-overskuddet er overholdt. Der stilles derfor ikke skærpede krav til fosfor.

Brønderslev Kommune vurderer, at der i den konkrete sag ikke er særlige forhold, der kan begrunde en fravigelse af det generelle beskyttelsesniveau i forhold til fosfor, og at udvidelsen ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af Natura 2000-områder.

Overfladevand – Vandløb

Brønderslev Kommune har undersøgt om der vil være risiko for afstrømning af gødningsstoffer til vandløb og søer fra de ansøgte arealer.

Generelt må husdyrgødning, ensilagesaft og spildevand desuden ikke udbringes på en sådan måde, at der er fare for, at gødningen, ensilagesaften eller spildevandet strømmer til søer eller vandløb, herunder dræn, ved tøjbrud eller regnskyl jf. BEK 1695 af 19/12 2006. Endvidere må flydende husdyrgødning ikke udbringes på stejle skrånninger med en hældning på mere end 6° ned mod vandløb, søer over 100 m² eller fjorde inden for en afstand af 20 m fra vandløbets, søens eller fjordens øverste kant.

Jævnfør Vandløbslovens §69, er der krav om 2 m bræmmer som gælder for alle vandløb og for søer over 100 kvadratmeter, der ligger i landzone og som er naturlige eller højt målsatte i Nordjyllands Amts Kommuneplanplan 2009-2021. Naturlige vandløb er vandløb, som findes på ældre kortmateriale, og som vurderes at være naturlige vandløb ud fra vejledningens retningslinjer. Jævnfør Kommuneplanen, må vandløbene ikke anvendes til formål der hindrer fastholdelse eller opnåelse af de fastsatte målsætninger. For alle målsatte vandløb er der i kommuneplanen fastsat krav til vand- og vandløbskvaliteten.

Mark 1-0 og 3-0 grænser på en kort strækning direkte op til Klavsholm å systemet. Vandløbet har på denne strækning målsætning C: vandafledning (se bilag 15 mht. vandløbsmålsætninger). Enkelte andre marker, særligt mark 50-0, ligger på mindre strækninger ret tæt på vandløb, men grænser ikke direkte op hertil. Brønderslev Kommune har vurderet at der ikke er hældninger i terrænet der kan medføre afstrømning af gødningsstoffer til vandløb.

Ingen af udbringningsarealerne grænser op til søer.

Det er Brønderslev Kommunes vurdering, at landbrugsdrift, herunder udspredning af husdyrgødning i det omfang, der ansøges om og efter gældende regler på vandløbsnære arealer, ikke vil påvirke flora og fauna i de aktuelle vandløb. På det grundlag vurderes det, at ændringen ikke vil være i modstrid med vandløbsmålsætningerne.

Grundvand

I forhold til nitratberegning for grundvand foreligger der en beregning for nitratkoncentrationen i det vand, der forlader rodzonen for udbringningsarealer, hvor hele eller dele af arealet er udpeget som nitratfølsomme indvindingsområder. Mark 6-0, 3-0, 7-0, 8-0, 8-1, 21-0, 22-0, 23-0, 24-0, 25-0, 26-0, 8-2, 50-0, 7-1, 1-0 og 1-2 er beliggende i nitratfølsomt indvindingsområde, hvorfor der er foretaget beregning på disse marker. Kort over nitratfølsomme områder ses af bilag 9.

Hvis nitratkoncentrationen er over 50 mg NO₃/l må der iflg. husdyrloven ikke være nogen merbelastning i forhold til nudrift. Brønderslev kommune har ikke en indsatsplan for grundvand i området. Beregningerne viser, at alle de ovennævnte arealer har en udvaskning ud af rodzonen på over 50 mg NO₃/l, men at der ikke vil ske nogen merudvaskning efter udvidelsen, hvorfor projektet således opfylder kravet til nitrat i forhold til grundvand.

I forhold til beliggenheden i område med særlig drikkevandsinteresse iflg. Kommuneplan 2009-2021, vurderes at de generelle landbrugsregler er tilstrækkelige til at sikre grundvandet i disse områder.

2.6 Vilkår - Bedst tilgængelig teknik, BAT

73. Anlæg, der er særligt energiforbrugende, skal kontrolleres og vedligeholdes således, at de

altid kører energimæssigt optimalt.

Beskrivelse og vurdering for vilkår – Bedst tilgængelig teknik

Idet der er tale om en ansøgning over IPPC-grænsen (en §12-sag) skal der redegøres for følgende 6 områder: staldindretning, foder, opbevaring/behandling af husdyrgødning, udbringning af husdyrgødning, forbrug af vand og energi, management,. Såfremt der i eksisterende stalde anvendes staldteknologier, der ikke kan betegnes som BAT, skal der redegøres for hvornår disse staldafsnit renoveres således at de lever op til BAT. Der skal endvidere redegøres for evt. fravalg af oplagte teknologier.

I nærværende ansøgning er der under de enkelte områder (staldindretning, management, fodring etc.) redegjort for ansøgers valg af teknik og evt. fravalg af oplagte teknikker. Der tages i redegørelsen udgangspunkt i EU-kommissionens referencedokument om BAT for intensiv svine og fjerkræhold fra 2003 (herefter nævnt "BREF") suppleret med de danske BAT-byggeblade (med forbehold for at de reelt er arkiveret og "udløbet"). Det bemærkes endvidere at der i forbindelse med Husdyrloven er indført referencestaldsystemer for de forskellige dyretyper. Referencesystemet er den tilgængelige staldtype med lavest NH₃-fordampning og kan som sådan betragtes som bedst tilgængelig teknologi. I bilag 3 i vejledningen til Husdyrloven er der endvidere anført en række teknologier, der kan anvendes til yderligere reduktion af NH₃-fordampningen og som anses for tilstrækkeligt dokumenterede.

BAT - økonomiske beregninger

Forudsætninger:

De økonomiske beregninger er udført med udgangspunkt i de økonomiske forudsætninger, der er specificeret i Niras' "Forudsætninger for de økonomiske beregninger af BAT-teknologier".

I forbindelse med teknologier der kræver ændringer i eksisterende er der anslået en udgift til dette arbejde.

Udgiften er forrentet med 6% og afskrivningsperioden er sat til samme afskrivningsperiode som teknologiens levetid anslås til.

Staldsystemer + teknologi i stald

Staldafsnittene der refereres til ses af bilag 2.

Staldsystemer i ansøgt situation fremgår af nedenstående tabel:

Staldnr. (iflg. bilag 2)	Kategori	Antal/DE	Staldsystem
8	Årsso	690/112,33	Løbe- og drægtighedsstald, løsgående, delvis spaltegulv
	Årsso	370/25,81	Farestald, kassestier, delvis spaltegulv
	Smågrise fra 7,2 kg	8200/41	Toklimastald, delvis spaltegulv
5+10	Smågrise fra 7,2 kg	6300/31,5	Toklimastald, delvis spaltegulv
8	Årsso	905/154,65	Løbe- og drægtighedsstald, løsgående, delvis spaltegulv
10	Årsso	1110/77,44	Farestald, kassestier, delvis spaltegulv
1	Slagtesvin	360/10,00	Delvis spaltegulv, 25-49% fast

			gulv
4	Slagtesvin	280/7,78	Delvis spaltegulv, 25-49% fast gulv
6	Slagtesvin	360/10,00	Delvis spaltegulv, 25-49% fast gulv

Der anvendes farestier med delvist spaltegulv i farestalde, jf. BAT-byggeblad 106.02-51.

Løbe- og drægtighedsstaldene har delvis spaltegulv.

Der anvendes to-klimastalde i smågrisestaldene, jf. BAT-byggeblad 106.03-52.

Der anvendes til de tre slagtesvineafsnit delvis spaltegulv, 25-49%.

Alle de anvendte staldtyper er i overensstemmelse med referencestaldtyperne for den pågældende dyregruppe, iflg. bilag 5 til vejledningen fra Skov- og Naturstyrelsen.

Redegørelse for anvendelse af BAT

Med henblik på at reducere NH₃-emissionen fra staldanlægget er det i henhold til BREF (2003) generelt BAT i svinestalde at reducere overfladearealet, hvorfra der kan ske NH₃-fordampning, at fjerne gyllen hyppigt fra gyllekanaler, at afkøle gødningsoverfladen samt at bruge overflader, der er nemme at rengøre.

I den aktuelle sag etableres alle stalde som reference staldsystemet for den pågældende dyregruppe, hvilket tilstrækkeligt reducerer overfladen, hvorfra der kan ske NH₃-fordampning.

Der etableres endvidere gylleforsuring i de nye stalde (løbe/drægtighed + farestald) og i den eksisterende so- og smågrisestald (nyeste – stald .1.1.1 i IT-ansøgning). På forsuringsanlægget forventes en ammoniakreducerende effekt på 70% i de stalde hvor det anvendes, med en drifttid på 8760 timer/år.

Fravalg af BAT

Fravalg af gyllekøling i drægtighedsstalden: Gyllekøling er fravalgt primært på grund af krav om skrabning af kanalbunden for at kunne opnå den fulde effekt, varme- og ammoniakmæssigt, af kølingen. Erfaringer viser at skraberne i kanalerne ofte medfører ekstra vedligehold af linespil i kanalerne. Skraberne drejer ofte på langs i kanalen, og det medfører at gyllen opdeles i lag med forskel i temperatur. Dermed kan den fulde effekt på varme og ammoniak ikke opnås.

I BAT-byggeblad 106.01-51 er det angivet at man sparer 55 kroner pr. årssø FORUDSAT al varme fra indvinding udnyttes i staldene. Det er ikke realistisk at udnytte al varmen. I sommerperioden, hvor langt den største del af varmen kan indvindes, er der ikke behov for varmen i staldene, se bilag 16.

Der etableres ikke kemisk eller biologisk luftrensning i hverken nye eller gamle staldanlæg.

Kemisk luftrensning af 60% af afgangsluften er omtalt i BAT-byggeblad 106.04-58 (arkiveret 2007) med en reduktion af ammoniakfordampningen på ca. 50% og en meromkostning på ca. 8

kr. pr. produceret slagtesvin. Biologisk luftrensning har vist en bedre lugtreducerende effekt end kemisk luftrensning. Der er imidlertid en del problemer med tilstopning af filtre, ligesom der ikke er foretaget en økonomisk evaluering af biologisk luftrensning. Der arbejdes fortsat intenst på udviklingen af driftsikre anlæg til kemisk og biologisk luftrensning. Hverken kemisk eller biologisk luftrensning er beskrevet i BREF-dokumentet.

Der etableres ikke gyllekøling i den nye stald. Den ammoniakreducerende effekt på forsuring anlægget er tilstrækkeligt til at opfylde krav om ingen meremission samlet set fra anlægget. I de eksisterende stalde er det ikke muligt at etablere gyllekøling, med mindre de eksisterende gulve brydes op.

Brønderslev Kommune vurderer, at husdyrbruget på nuværende tidspunkt opfylder kravet om anvendelse af bedst tilgængelig teknik for staldsystemer. For eksisterende staldsystem er det vurderet at der ikke er behov for at stille yderligere vilkår til BAT før første revurdering af denne miljøgodkendelse i 2018.

Fravalg af BAT – Økonomisk redegørelse:

LandboNord har udarbejdet en tabel, som viser økonomien i forhold til etablering af forskellige tiltag, se bilag 16.

Forudsætninger:

De økonomiske beregninger er udført med udgangspunkt i de økonomiske forudsætninger, der er specificeret i Niras' "Forudsætninger for de økonomiske beregninger af BAT-teknologier".

I forbindelse med teknologier der kræver ændringer i eksisterende er der anslået en udgift til dette arbejde.

Udgiften er forrentet med 6% og afskrivningsperioden er sat til samme afskrivningsperiode som teknologiens levetid anslås til.

Forsuring

Forudsætninger der afviger fra Niras' forudsætninger:

- Der indgås serviceaftale på 75.000 kr. pr. år
- Forsuringen implementeres i eksisterende nyere solstald og smågrisestald, samt i ny løbe/drægtighedsstald og farestald.

Omkostningerne ved forsuring opgøres til ca. 139 kr/kg reduceret N inkl. værdien af sparet N, svarende til 327 kr. pr. årso.

Teknologien vurderes på den baggrund ikke at være BAT. Udgifterne pr. årso overstiger 1% af produktionsomkostningerne pr. so.

Dette understøttes af, at der i pilotarbejdet omkring BAT for §11-slagtesvineproduktioner er sluttet, at teknologien ikke er driftssikker. Der foregår i den forbindelse undersøgelser fra VSP, der skal belyse forholdene omkring teknologien.

I ansøgningen er det valgt, at implementere forsuring. Ovenstående beregninger viser efter min vurdering, at forsuring ikke kan klassificeres som BAT.

Krav i forhold til naturområdet (§7) skal dog overholdes i ansøgningen. Dette er årsagen til, at forsuring implementeres i ovennævnte stalde.

Luftrensning:

Forudsætninger der afviger fra Niras' forudsætninger:

- Der indgås serviceaftale på 50.000 kr. pr. år

- Eksisterende ventilation udskiftes/ændres inkl. arbejder – anslået udgift på 2.500.000 fordelt på 10 år. En meget stor del af ventilationen i de nyeste stalde er forholdsvis nyetablet.

Der er 2 leverandører af luftrensingsmoduler – MHJ Scanairclean og Turbovent. Der er meget stor forskel på investeringen og de årlige omkostninger for anlægstyperne.

Omkostningerne til et **MHJ Scanairclean**-anlæg kan med 20% delrensning opgøres til ca. 211 kr/kg reduceret N, svarende til 388 kr. pr. årssso. Teknologien vurderes på den baggrund ikke at være BAT. Udgifterne pr. årssso overstiger 1% af produktionsomkostningerne pr. so.

Økonomiske beregning for kun at etablere luftrensning Scanairclean i de nye stalde viser en udgift på 369 kr/kg reduceret N. Etablering af luftrensning Scanaircelan i nye stalde vurderes derfor ikke at være BAT.

Omkostningerne til et **Turbovent**-anlæg kan med 20% delrensning opgøres til ca. 369 kr./kg reduceret N, svarende til 671 kr. pr. årssso.

Teknologien vurderes på den baggrund ikke at være BAT. Udgifterne pr. årssso overstiger 1% af produktionsomkostningerne pr. so.

Økonomiske beregning for kun at etablere luftrensning Scanairclean i de nye stalde viser en udgift på 317 kr/kg reduceret N. Etablering af luftrensning Turbovent i nye stalde vurderes derfor ikke at være BAT.

Teknologien vurderes i pilotarbejdet omkring BAT for §11-slagtesvineproduktioner, at teknologien ikke er driftssikker. Ansøger vurderer på den baggrund kombineret med omkostningerne, at teknologien ikke er BAT.

Gyllekøling:

Forudsætninger der afviger fra Niras' forudsætninger:

- Omkostninger til renovering af eksisterende nyere stalde – anslået udgift på 1.000.000 kr. fordelt på 20 år.

Omkostninger til gyllekøling i staldene er beregnet ud fra følgende forudsætninger:

- Varmen skal kunne anvendes i produktionen
 - Varmebehovet kan dækkes ved at køle med 5,5 w/m² i 8760 timer/år, svarende til en ammoniakreducerende effekt på 5,4% i 8760 timer/år.

Omkostningerne til etablering og løbende udgifter til køling kan ud fra ovenstående beregnes til ca. 55 kr./kg reduceret N inkl. værdien af sparet N, svarende til 11 kr. pr. årssso.

Ved økonomiske beregninger på anvendelse af gyllekøling i nye stalde beregnes en pris -29 kr/årssso.

Det må derfor betegnes som BAT at anvende gyllekøling i eksisterende nyere sostalde, smågrise-stalde og nye sostalde. Ammoniakemissionen i dette scenarie er beregnet til 6235 kg N/år.

BAT-kravet overopfyldes i ansøgningen ved at implementere forsuring i nyere sostalde, smågrise-stalde og nye sostalde, således det samlede emissionskrav ikke overstiges.

Overdækning af gylletank:

Omkostningerne til overdækning er ca. 250.000 kr. pr. overdækning til indkøb. Med en afskrivningsperiode på 20 år og en forventet rente på 6% vil de årlige udgifter udgøre 27.500 kr. Pris pr kg reduceret N inkl. værdien af sparet N vil udgøre ca. 115 kr. i dette tilfælde, svarende til 17 kr. pr. årssso.

Ansøger vurderer ikke, at den økonomiske omkostning er proportional med miljøeffekten, og anser dermed ikke teknologien som BAT.

I ansøgningen er det dog valgt at overdække gyllebeholderen for dels at opfylde krav om generel ammoniakreduktion og BAT-krav og dels af praktiske årsager.

Fodring:

Der er ingen standardvilkår til BAT på foder på soproduktioner for hverken N eller P. I den konkrete ansøgning er der anvendt fodernormer 05/06.

I forhold til fosfor er der ikke anvendt korrektioner i ansøgningen. I og med alle arealer ligger robust i forhold til fosforfølsomt opland er det min vurdering, at det ikke er BAT at korrigere på fosforindhold i foder i forhold til norm 05/06.

Vi vurderer, at det pågældende foderforbrug er BAT set i forhold til, at antallet er smågrise pr. årssø i ansøgningen er 30 mod 24,6 i norm 05/06.

Det er vores vurdering, at det anvendte foderforbrug er BAT.

Nedfældning sort jord og græsmarker:

Det er vores vurdering, at det ikke er BAT at nedfælde i sort jord og græsmarker. Der er en øget udgift til at nedfælde frem for at slangeudlægge.

Lovkrav i forhold til nedfældning i sort jord og græsmarker overholdes.

Efter separation er effekten af nedfældning også mindre, idet den separerede gylle lettere siver ned i jordlaget og optages hurtigere af afgrøden.

Fodringsstrategi på ejendommen

Der anvendes hjemmeblandet vådfoder på ejendommen.

Der anvendes fasefodring til søerne, således at de drægtige søer får én foderblanding, mens de diegivende søer får en anden foderblanding. Ved fasefodring er det muligt at fodre soen efter dens næringsstofbehov i den aktuelle periode. Derved reduceres udskillelsen af kvælstof og fosfor.

Foderblandingerne tilsættes syntetiske aminosyrer. Ved at reducere proteinindholdet i foder samtidig med tilsætning af frie essentielle aminosyrer undgås at overfodre med ikke-essentielle aminosyrer. Det giver en bedre proteinudnyttelse og mindre overskydende protein, hvorved kvælstofudskillelsen mindskes. Ved at reducere protein i foder opnås desuden, at grisene mindsker vandoptagelsen, således at de udskiller mindre urin, hvilket giver en mindsket mængde gylle.

De anvendte foderblandinger tilsættes enzymet fytase, hvorved fordøjeligheden af foderet naturlige indhold af fosfor øges og udskillelsen af fosfor med gødningen reduceres.

Redegørelse for anvendelse af BAT

Med henblik på at reducere dyrenes N-udskillelse er det ifølge BREF-dokumentet (2003) BAT at tilpasse foderet til dyrenes behov i de forskellige produktionsfaser (fasefodring), at optimere foderet på baggrund af fordøjelige/disponible næringsstoffer samt at tilsætte foderet aminosyrer. Derudover nævnes det, at visse fodertilsætninger, herunder enzymer, kan forøge fodereffektiviteten. Tilsvarende er det med henblik på at reducere dyrenes fosforudskillelse BAT at anvende fasefodring med højtfordøjelige uorganiske foderfosfater og/eller fytase.

BAT vedr. vandforbrug

Med henblik på reduktion af vandforbruget er det ifølge BREF BAT at rengøre stald og inventar med højtryksrensere efter hver produktionscyklus, at foretage regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlæg for at undgå spild, at registrere vandforbrug samt at finde og reparere evt. lækager. Vedrørende anvendelse af drikkevandssystemer (vandnipler (i trug eller kop), vandtrug og bideni-

pler noteres det i BREF, at der er såvel fordele som ulemper ved alle systemer, samt at der ikke var tilstrækkelig data til at nå en BAT-konklusion. I forbindelse med kommende investeringer vil muligheder for vandbesparelser endvidere indgå i overvejelserne.

Sammenholdes ansøgers tiltag med henblik på reduktion af vandforbruget med BREF-dokumentet vurderes det at det ansøgte projekt lever op til BAT.

Energiforhold, ressourceforbrug og ventilation

Der er mekanisk ventilation i alle staldafsnit. Ventilationsanlægget optimeres løbende og indstillinger justeres. Ventilationsanlæg i den nye bygning bliver med Multi-Step funktion.

Der foretages eftersyn og renholdelse af luftkanaler efter behov. Herved undgås modstand i ventilationssystemet. Ventilationsafkast er vist på situationsplanen (bilag 2). Detaljer omkring ventilation fremgår af bilag 6.2.

Udendørs lyskilder er markeret på situationsplanen (bilag 2). Der etableres sensorer på udendørs belysning, hvilket reducerer el-forbruget til lys. Der anvendes natbelysning i staldene. Dette styres manuelt.

EnergiNord har lavet en energirapport på det ansøgte projekt, hvor energiforbruget er vurderet i forhold til oplagte alternativer. Der fremgår af energirapporten 3 forslag til energireduktioner, som ansøger har forholdt sig til som følger:

Forslag 1: varmelampestyring i klimastalde

Der er anslået en investeringsomkostning på 1650 kr/enhed, totalt 412.500 kr. Ejer mener ikke den pris afspejler de reelle omkostninger til indkøb inkl. montage.

Forslag 2: udskiftning af gulv- og rumvarme i klimastalde med varmelamper

Den ændring der foreslås er efter ansøgers mening ikke reel. Der er allerede i dag installeret gulv- og rumvarme i stalden, hvorfor det ikke vil være hensigtsmæssigt at indkøbe varmelamper også – til trods for, at der er en besparelse på energiforbruget.

Der er ikke regnet økonomi på dette forslag, og dermed kendes den reelle tilbagebetalingstid ikke.

Forslag 3: Lysregulering i drægtighedsstalde, ved hjælp af lux-målere

Forslaget implementeres i drægtighedsstaldene.

BAT vedr. energiforbrug

Med henblik på at reducere energiforbruget er det i henhold til BREF BAT at anvende naturlig ventilation. Når der anvendes mekanisk ventilation er det BAT at optimere udformningen af ventilationssystemet samt at undgå modstand gennem hyppig eftersyn og rengøring af ventilationssystemet. Det er desuden BAT at anvende lavenergibelysning.

Der er ikke etableret timer/sensorer/ energibesparende lys på alt det udendørs og indendørs lys. I takt med at der bliver behov for udskiftning/reparation af belysningen, vil det blive ændret til energibesparende lys.

Brønderslev Kommune vurderer, at husdyrbruget i forhold til vand og energiforbrug opfylder kravet om anvendelse af bedst tilgængelig teknik.

Opbevaring og udbringning af gødning:

Gyllen opbevares i ejendommens tre gylletanke på hhv. 1.400, 4.500 og 4.600 m³. Der er etableret fast overdækning på tanken på 4.500 m³. Tanken på 4.600 m³ opføres i forbindelse med udvidelsen af svineproduktionen og etableres med teltoverdækning. Opbevaringsanlæg er indtegnet på situationsplanen (bilag 2). På den lille eksisterende gylletank etableres naturligt flydelag eller flydelag med snittet halm eller tilsvarende og der føres logbog

Alle tanke opfylder Husdyrgødningsbekendtgørelsens skærpede krav (pr. 15.9.2008) til pumper etc. Der udføres 10-års-beholderkontrol af godkendt firma. Tankene tømmes normalt 1 gang årligt med henblik på inspektion.

Husdyrgødningen fra den eksisterende so- og smågrisestald (stald 1.1.1 i ansøgning) og fra nye stalde forsures. Der foretages ikke anden behandling (separation, beluftning, biologisk behandling, kompostering eller lign.) af husdyrgødningen på anlægget. Der er tilstrækkeligt landbrugsareal til rådighed i lokalområdet til udbringning af husdyrgødningen fra produktionen.

Al gyllen udbringes efter reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen og i henhold til Plantedirektoratets normer for tilførsel af næringsstoffer til afgrøderne. Gyllen udbringes med slæbeslanger samt ved nedfældning. En række af arealerne ligger under 1.000 m fra sårbare arealer i henhold til §7 i Husdyrloven og her nedfældes gyllen på sort jord og i græs. Der udarbejdes mark- og gødningsplan og der tages analyser af gyllen. Der udbringes ikke husdyrgødning på vandmættede, snedækkede, frosne eller oversvømmede arealer.

Redegørelse for anvendelse af BAT

Jf. BREF er det BAT at opbevare gylle i en stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Beholderens bund og vægge skal være tætte og korrosionsbeskyttede. Beholderens skal tømmes jævnligt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse – normalt 1 gang årligt. Der omrøres kun i gyllen umiddelbart før tømning af beholderen. Det er endvidere BAT at overdække beholderen med fast låg eller med et naturligt flydelag eller et flydelag, der etableres med snittet halm eller tilsvarende.

Jf. BREF kan det være BAT at behandle husdyrgødning på bedriften med visse betingelser. Disse betingelser vedrører landbrugsareal til rådighed, overskud af eller efterspørgsel på lokale næringsstoffer, teknisk assistance, marketingsmuligheder for grøn energi samt lokale regler. Er der f.eks. et overskud af næringsstoffer i området, men tilstrækkelig areal til at udbringe husdyrgødningen kan det være BAT at foretage separation af husdyrgødningen.

Jf. BREF er det med henblik på at reducere tabet af næringsstoffer til omgivelserne BAT at afbalancere tilførselen af gødning med afgrødens behov for næringsstoffer. Det er endvidere BAT at reducere risikoen for forurening af omgivelserne ved ikke at tilføre gødning til vandmættede, oversvømmede, frosne eller snedækkede arealer. Endvidere at undlade at tilføre gødning til arealer der skrånar, støder direkte op til vandløb samt at udbringe gødning så tæt som muligt på tids-

punktet for afgrødens optagelse af næringsstoffer. Det er endvidere BAT at tilrettelægge udbringningen af husdyrgødningen, således at risikoen for lugtgener for omgivelserne minimeres. Sammenholdes ansøgers foranstaltninger vedr. opbevaring og behandling af husdyrgødning, med BREF-dokumentet vurderes det at det ansøgte projekt lever op til BAT.

Sammenfatning

Sammenholdes ansøgers redegørelse for udbringning af husdyrgødning med BREF-dokumentet vurderes det at det ansøgte projekt lever op til BAT.

Ansøger redegørelse for alternativer/0-alternativet

Alternativet til det ansøgte projekt vil være etablering af en svineproduktion på en anden ejendom. Det planlagte anlæg er en videreførelse af eksisterende anlæg, og vil være med til at give mulighed for at optimere det økonomiske resultat på ejendommen.

0-alternativet vil medføre at bedriften stagnerer. Fremtiden for sobesætninger går mod større anlæg, for at kunne bevare et fornuftigt dækningsbedrag på bedriften.

2.7 Vilkår – Egenkontrol

74. På tilsynsmyndighedens forlangende skal virksomheden dokumentere overholdelse af denne godkendelses vilkår.
75. I forbindelse med afholdelse af tilsyn skal opgørelser fra CHR, slagteriafregninger (eller tilsvarende) for hele den animalske produktion på ejendommen, dækkende de sidste 5 års produktion, ligge til rådighed for tilsynsmyndigheden.
76. Ejendommen skal føre journal, der skal opbevares i mindst 5 år. Journalen skal forevises tilsynsmyndigheden på forlangende.

I journalen registreres følgende:

- Forpagtnings- og overførselsaftaler
- Logbog for ejendommens gyllebeholdere.
- Bogføring og dokumentation for anvendt sædskifte.
- Daglig kontrol af forsøringsanlæg (pH værdi, syreforbrug, restmængde af syre, evt. alarm noteres.
- Kalibrering af pH måler.
- Afhændelse af affald.
- Dokumentation for antal DE.
- Dokumentation for maksimalt udbragt mængde husdyrgødning f.eks. i form af kopier af de indsendte gødningsregnskaber.

Beskrivelse og vurdering for vilkår – Egenkontrol

- Der udarbejdes mark- og gødningsplan i henhold til lovkrav, således at tildelingen af næringsstoffer til afgrøderne optimeres

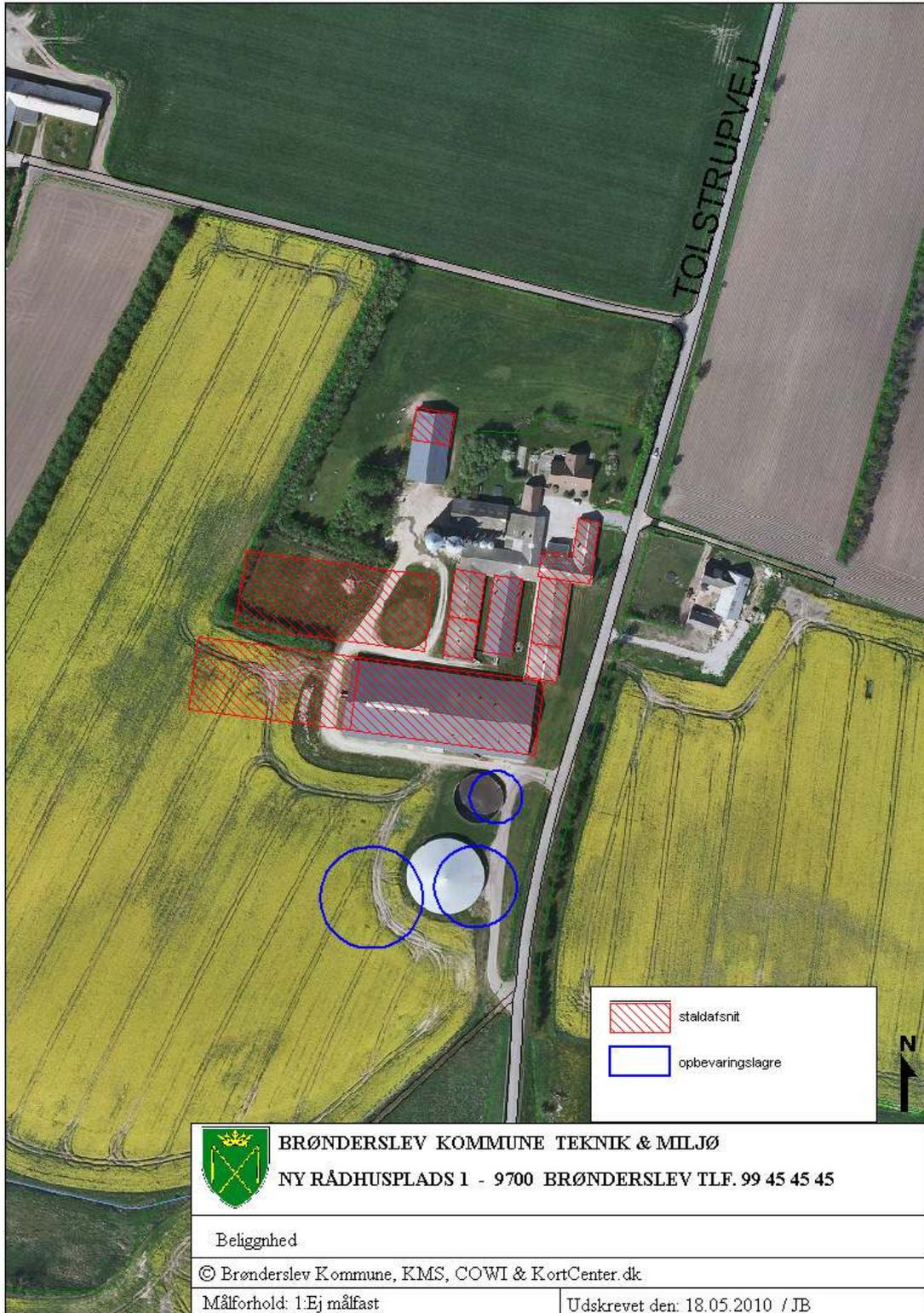
- Kvælstoftilførslen korrigeres årligt i forbindelse med kvælstofprognosen, der offentliggøres omkring 1. april (N-prognosen afhænger af klimaet de enkelte år).
- Der er tilknyttet en række fagkonsulenter, der gennemgår bedriften med ejer og medarbejdere efter behov (E-kontrol).
- Besætningen gennemgås sammen med dyrlæge, hvor besætningens behandlingsbehov konstateres.
- Fodersammensætning og fodringsstrategi evalueres og tilpasses løbende, således at nyeste viden anvendes.
- Der føres sprøjtejournal, medicinjournal og logbog for gylletanke.
- Gylletanke bliver kontrolleret hvert 10. år af autoriseret kontrollant.
- Der er lavet beredskabsplan således at evt. uheld kan stoppes og konsekvensen for det omgivende miljø begrænses mest muligt (se bilag 13).
- Der leveres grise til Danish Crown og produktionen er dermed omfattet af kvalitetsprogrammet Code of Practice.
- Personalet uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse.
- Staldafsnittene er tilkoblet alarmanlæg.

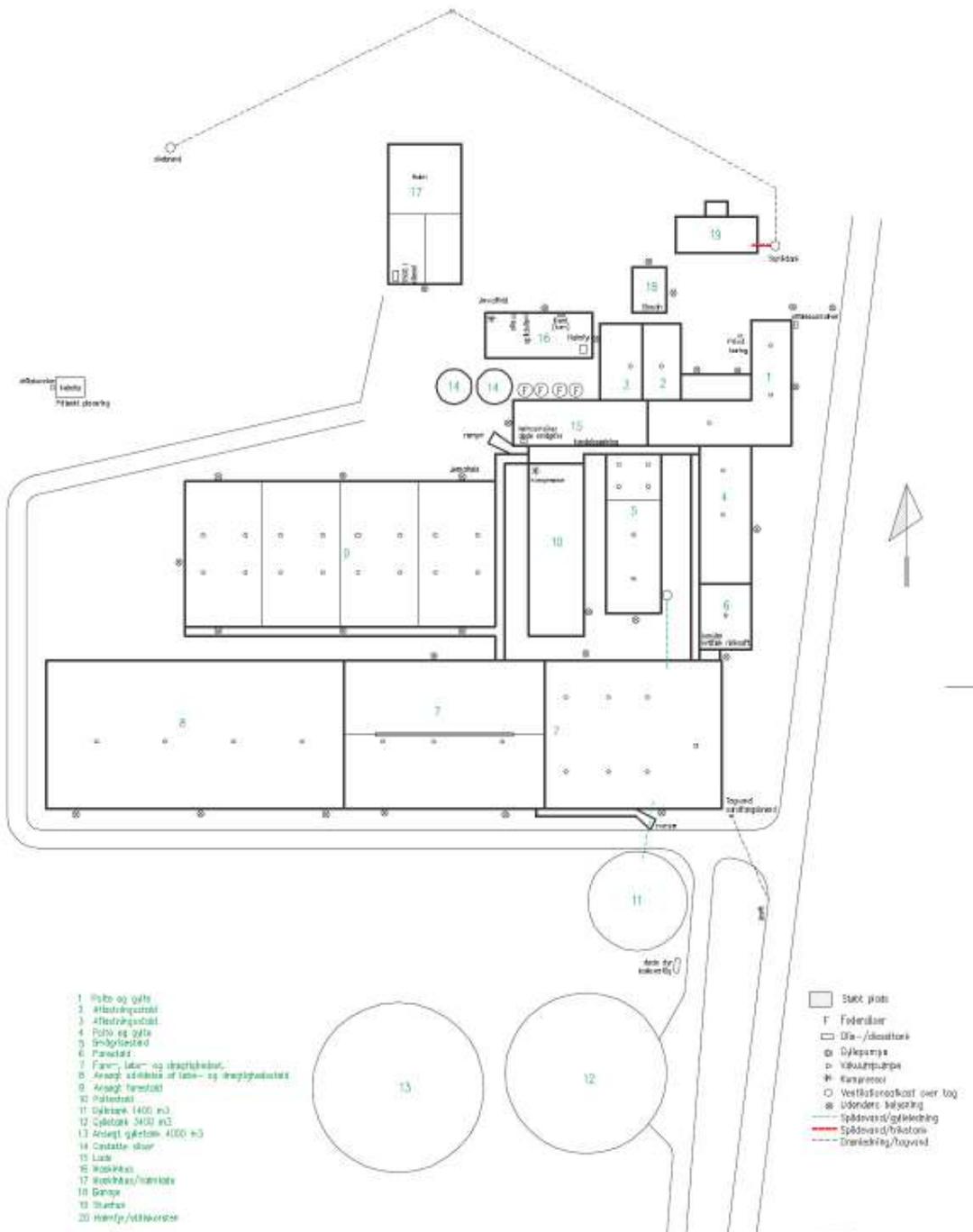
BAT vedr. management og egenkontrol

I henhold til BREF (2003) er det BAT at uddanne bedriftens personale, at registrere energi- og ressourceforbrug samt forbrug og anvendelse af handels- og husdyrgødning. Endvidere at have procedurer for at sikre ren- og vedligeholdelse af bygninger og inventar, at planlægge gødning af markerne korrekt samt at have nødfremgangsmåde ved evt. uheld.

Brønderslev Kommune vurderer med baggrund i de stillede vilkår samt redegørelse fra ansøgningen, at ejer har en passende egenkontrol.

Samlet set vurderer Brønderslev Kommune, at husdyrbruget på nuværende tidspunkt og med de stillede vilkår opfylder kravet om anvendelse af bedst tilgængelig teknik.

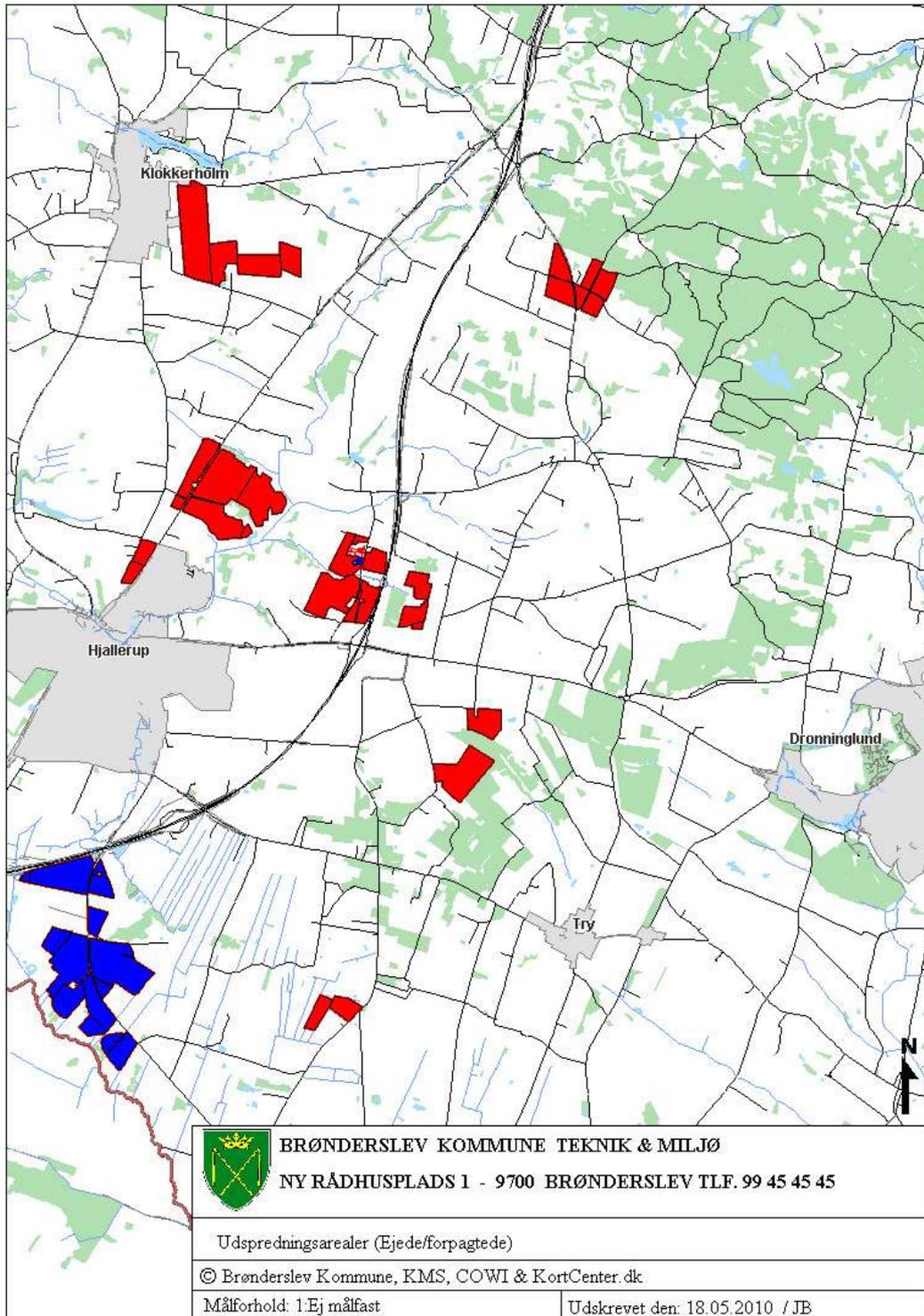

- 1 Indtæ og gule
- 2 Afstrøingsstald
- 3 Afstrøingsstald
- 4 Pult og gule
- 5 Smørbord
- 6 Færdsel
- 7 Færre, lade- og strøgetænder
- 8 Anlæg af lade- og smørbord
- 9 Anlæg af lade- og smørbord
- 10 Pladestald
- 11 Cylindere 1400 m³
- 12 Cylindere 3400 m³
- 13 Anlæg af gyltøm 4000 m³
- 14 Cisterner skur
- 15 Lade
- 16 Skovstald
- 17 Skovstald/skudstald
- 18 Garage
- 19 Skur
- 20 Halmfyldt/tilhørsstald

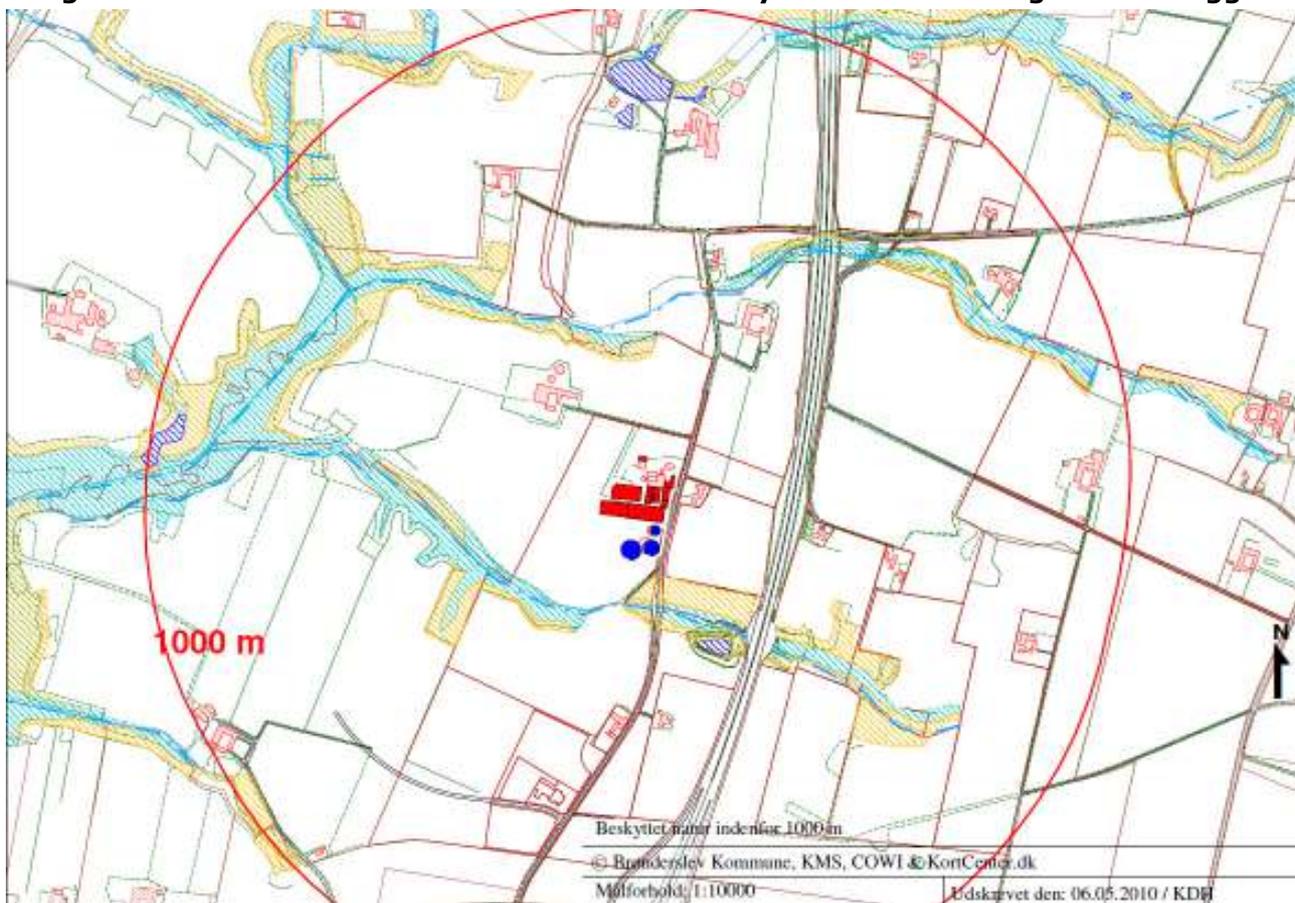
- Støt plan
- F Foderstald
- Dfæ-/dofæstald
- Gyltøm
- Vakuumpumpe
- ✚ Kanon
- Ventilationsloft over tag
- ⊗ Udendørs belysning
- Spådevand/gyltømning
- Spådevand/riksstov
- Dræning/loftvand

<p>LandboNord Planterådgivning Driftvej 1, 9700 Børnsholm Tlf. 9824 3424, fax. 9824 2422</p>	
<p>Ansgang 3338 – anlægstege Anders Vestergård, "Lungård" Tolstrupvej 82, 9320 Hjellev Tlf. 9885 7036, mobil 4018 7036</p>	<p>Tejn. nr. Bilag 2 Måb: 1:500 Dato 13.12.2007 Inv. Eje</p>

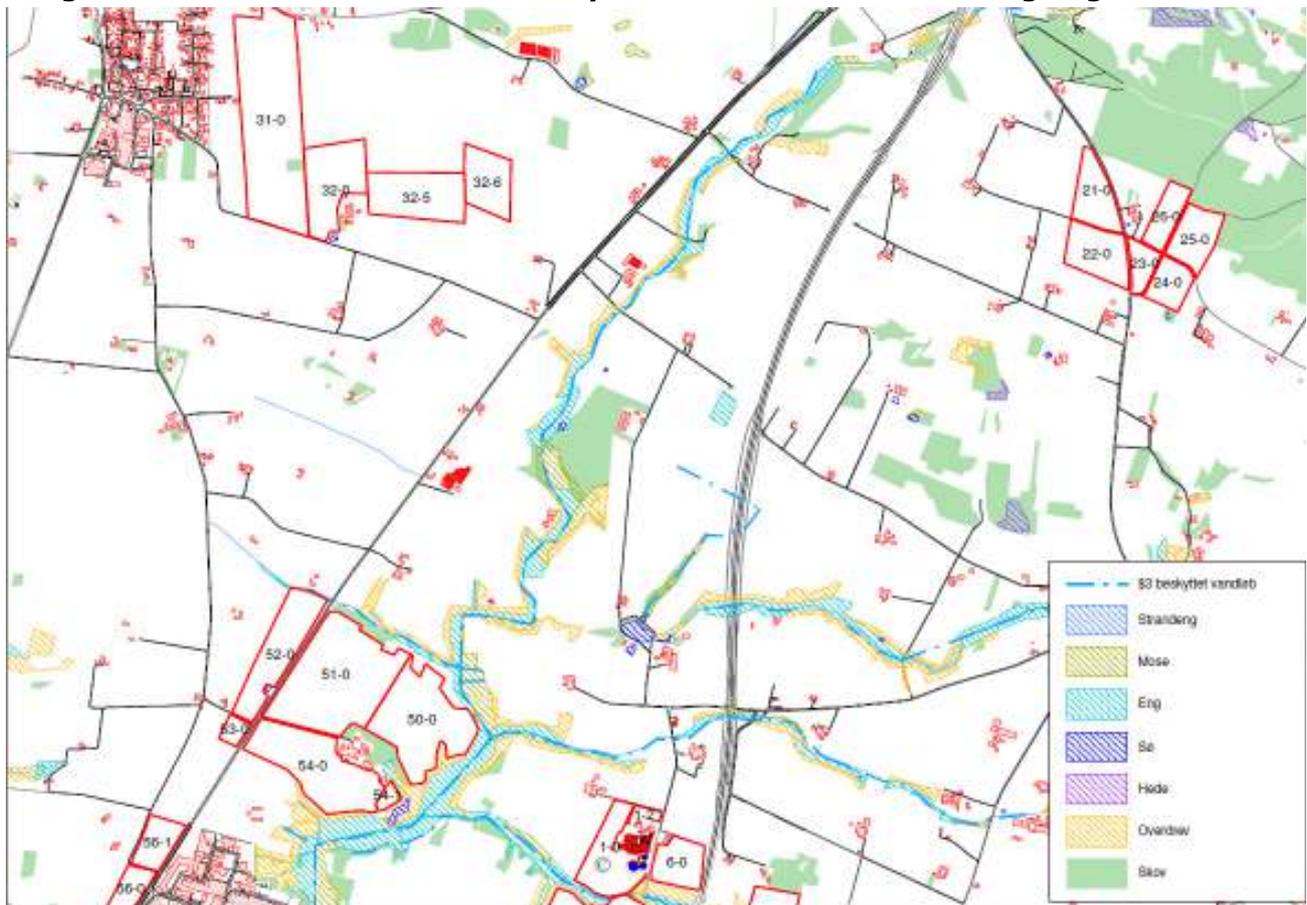
Bilag 4.1

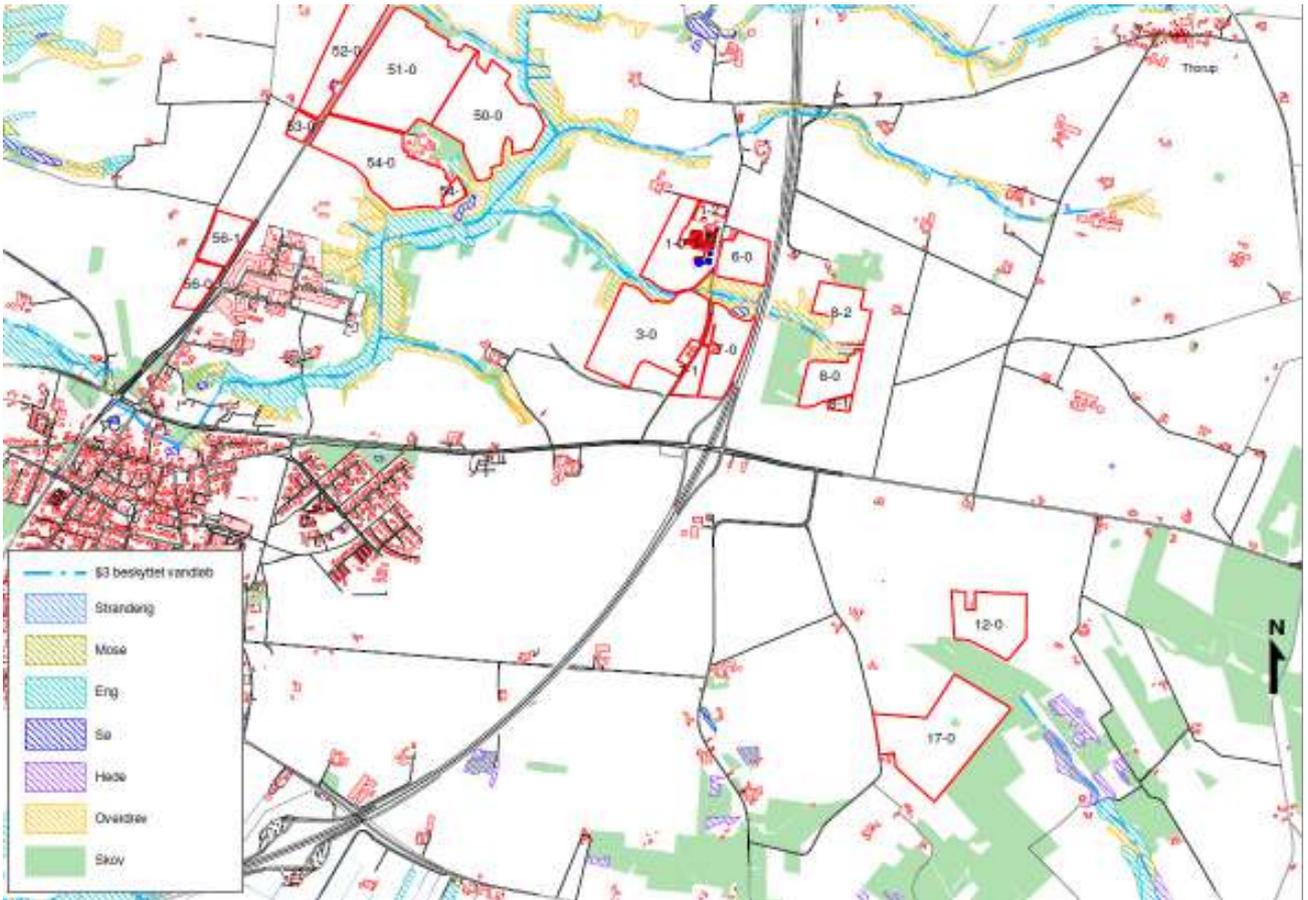
Beskyttet natur omkring driftsanlægget

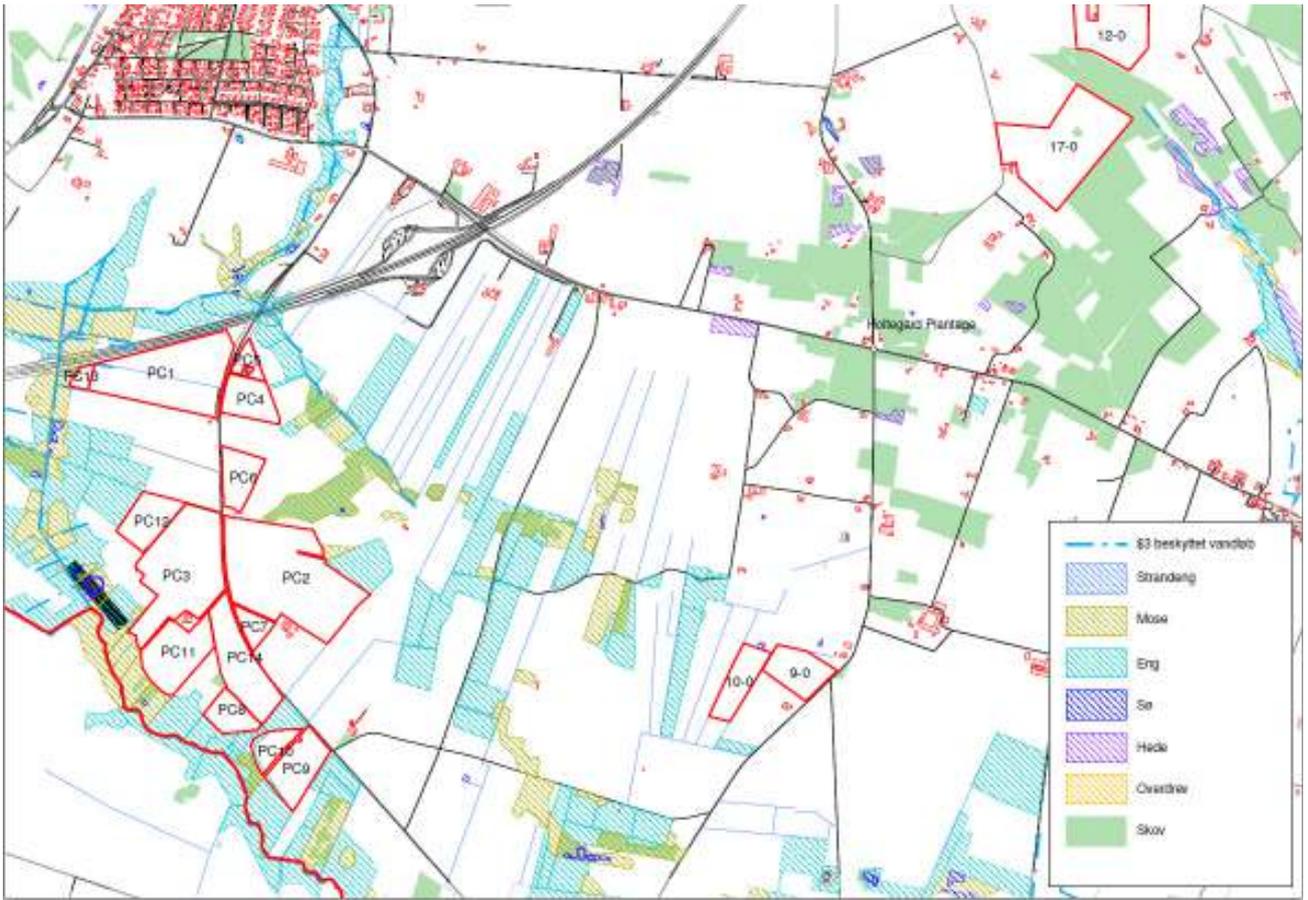

Bilag 4.2

Beskyttet natur i forhold til udbringningsarealer

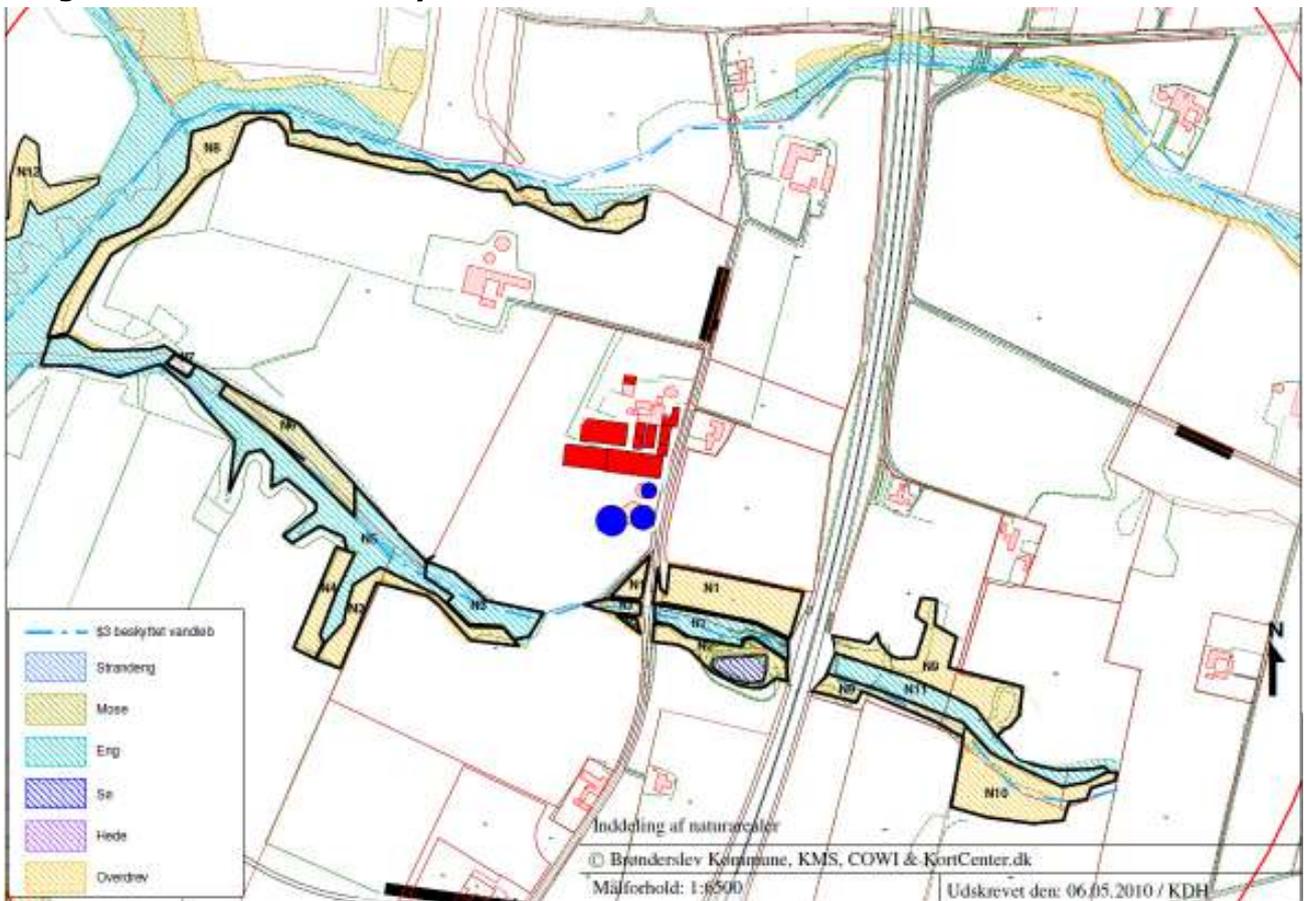

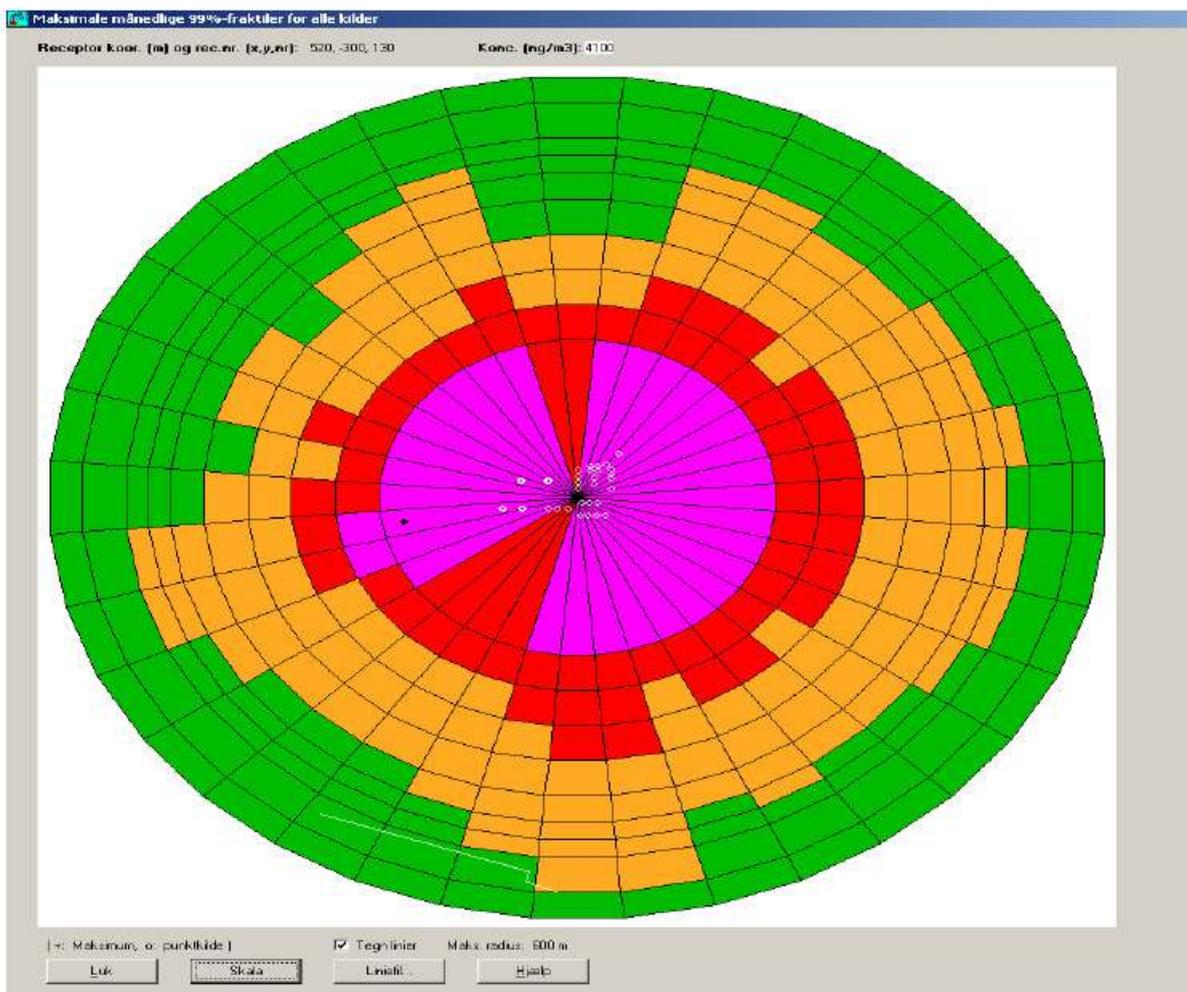
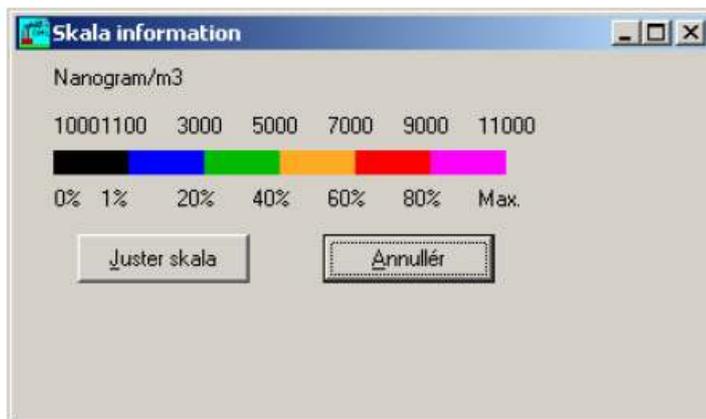
Bilag 5

Beskyttet natur inddelt i delområder efter naturindhold

Bilag 6.1

Lugtenegrænser - OML

Bilag 6.2**Table over ventilationsafkasthøjde- og type**

A. VENTILATION AF DRIFTSBYGNINGER								
Bygning Nr.	Antal afkast	Afkast højde m	Afkast højde over tag				Over-/ undertryk/ andet	
1	3	4,9	0,2				under	
2	1	7	0,2				under	
3	1	5,5	0,2				Under	
4	2	7	0,2				Under	
5	6	4,9-7	0,2				Under	
6	1	5,7	0,2				Under	
7	10	8,9	0,2				Under	
8	2 centrale afkast	9,7	1,7				Under	
9	2 centrale afkast	9,7	1,7				Under	
10	5	5,7	0,7				under	

Bilag 6.3

Udskrevet: 2008/11/28 kl. 12:14
Dato: 2008/11/28

OML-Multi DC-version 20030312/5.03
Danmarks Miljøundersøgelser

Side: 3

Afledte kildeparametre:

Kilde nr.	Vertikal røggashastighed m/s	Buoyancy flux (termisk løft) (omtrentlig) m4/s3
5	10.5	0.5
6	10.5	0.5
7	10.5	0.5
8	10.5	0.5
9	10.5	0.5
10	6.3	0.3
11	6.3	0.3
12	7.4	0.3
13	7.4	0.3
14	5.3	0.2
15	5.3	0.2
16	5.3	0.2
17	5.3	0.2
18	6.4	0.2
19	6.4	0.2
20	5.0	0.1
21	5.0	0.1
22	4.2	0.1
23	4.2	0.1
24	4.2	0.1
25	5.2	0.4
26	10.5	0.5
27	10.5	0.5
28	10.5	0.5
29	10.5	0.5
30	10.5	0.5
31	10.5	0.5
32	10.5	0.5
33	10.5	0.5
34	10.5	0.5
35	10.5	0.5
36	10.5	0.5
37	10.5	0.5
38	10.5	0.5
39	10.5	0.5
40	10.5	0.5

Retningsafhængige bygningsdata (kun retninger med bygningshøjde større end nul er medtaget).

Kilde nr. 14:

Retning	Højde[m]	Afstand[m]
10	6.8	13.0
20	6.8	15.0
340	6.8	15.0
350	6.8	13.0
360	6.8	12.0

Kilde nr. 15:

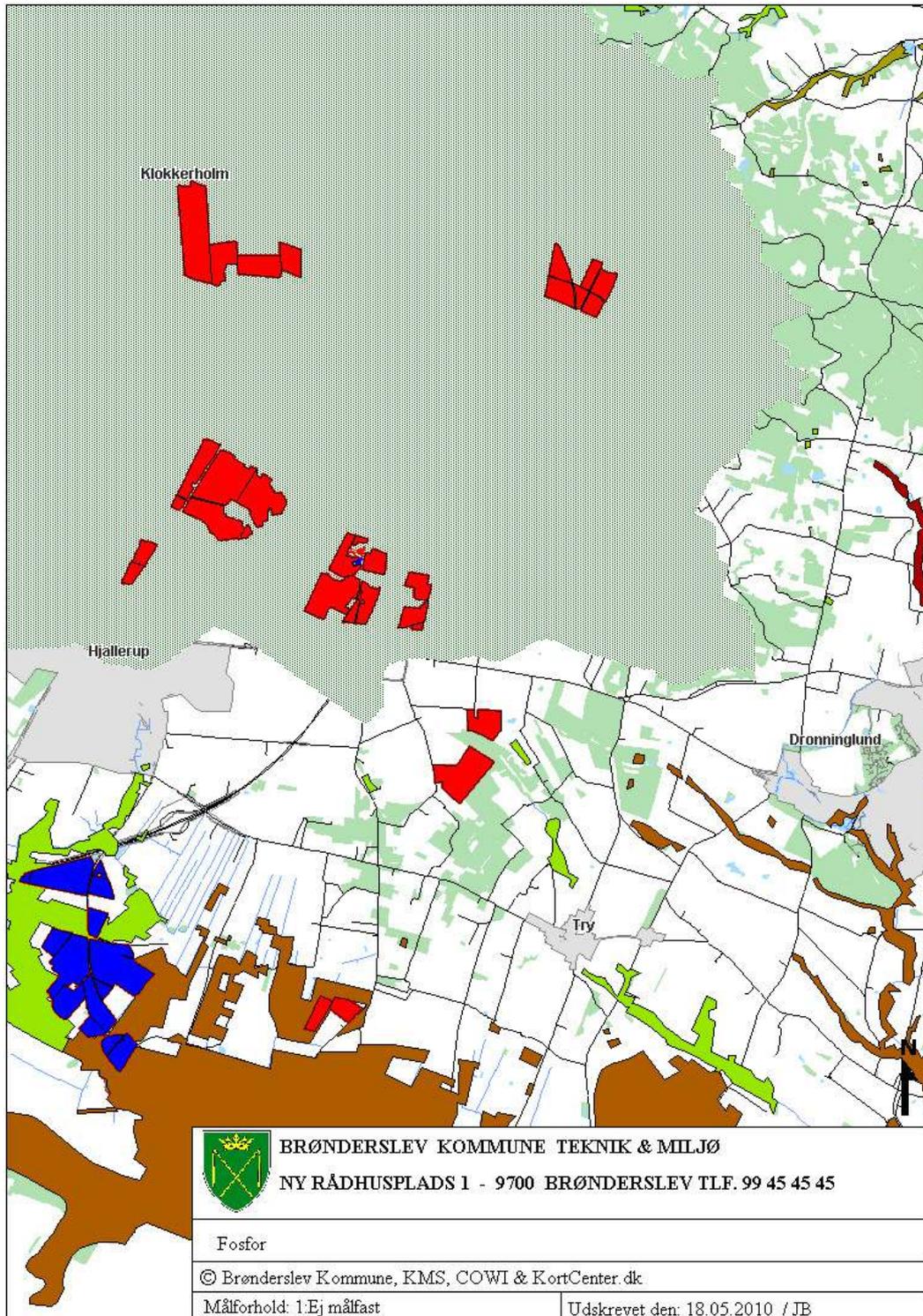
Retning	Højde[m]	Afstand[m]
10	6.8	9.0
20	6.8	11.0
340	6.8	11.0
350	6.8	9.0
360	6.8	8.0

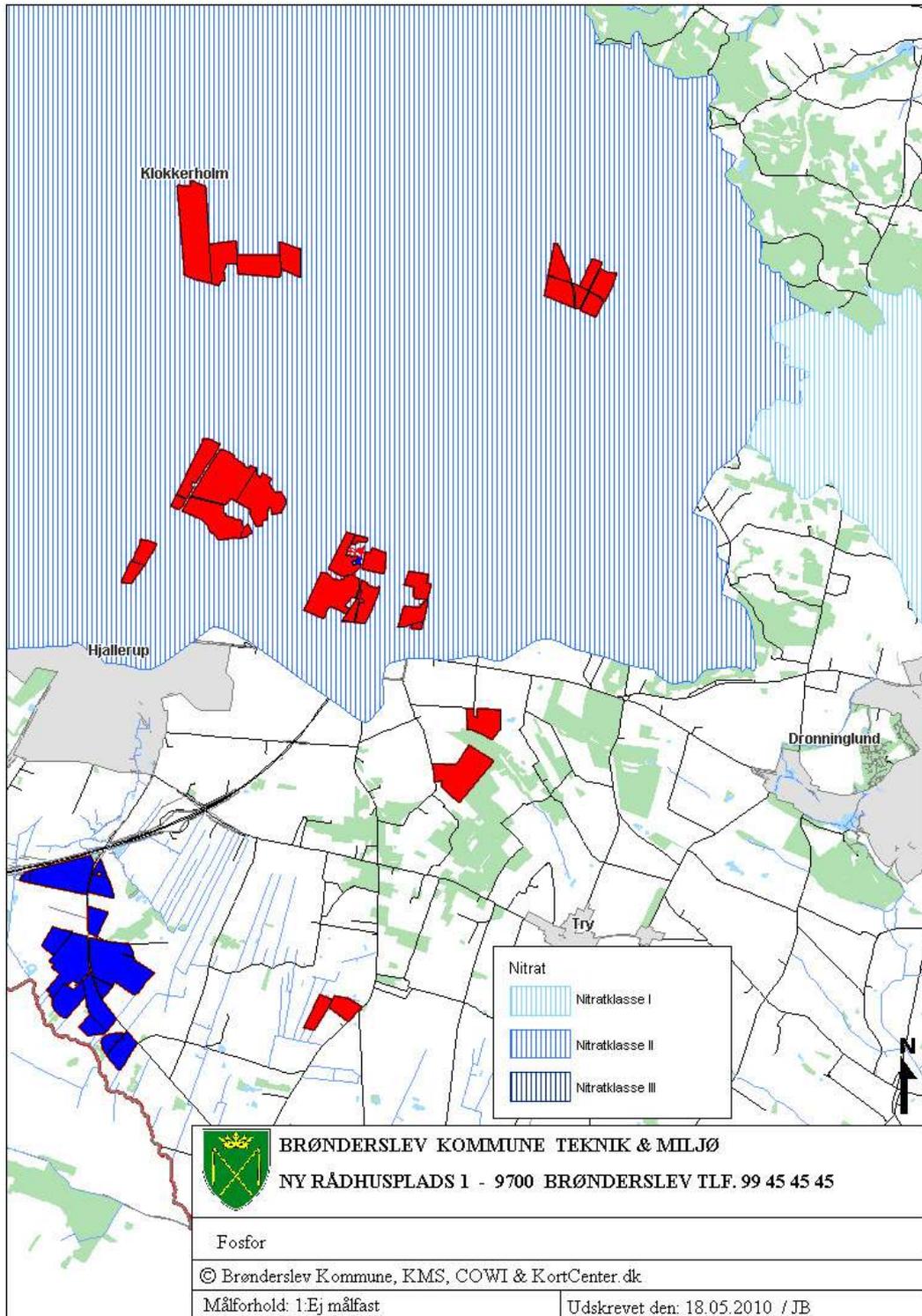
Kilde nr. 16:

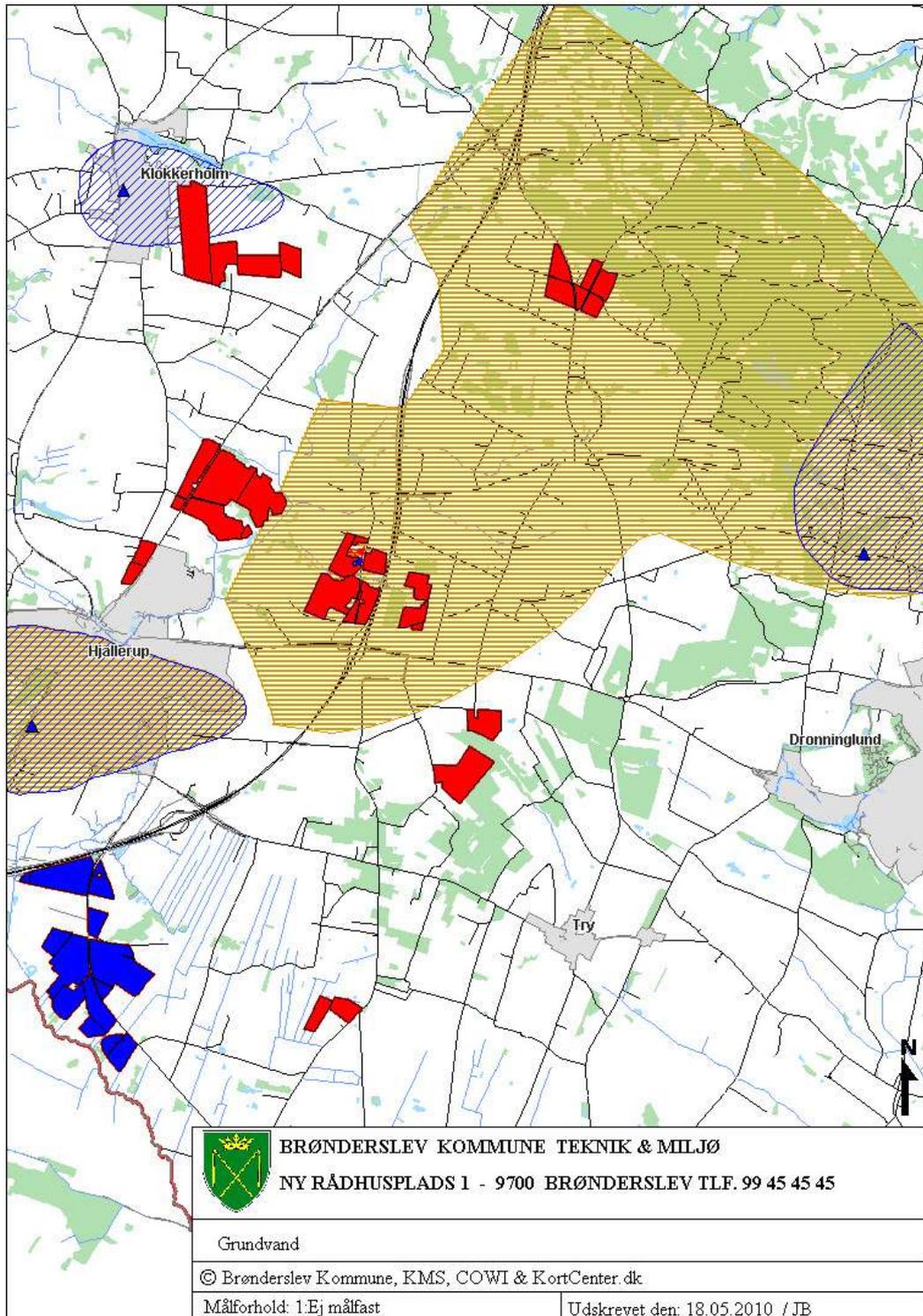
Retning	Højde[m]	Afstand[m]
10	6.8	9.0
20	6.8	11.0
30	6.8	13.0
340	6.8	11.0
350	6.8	9.0
360	6.8	8.0

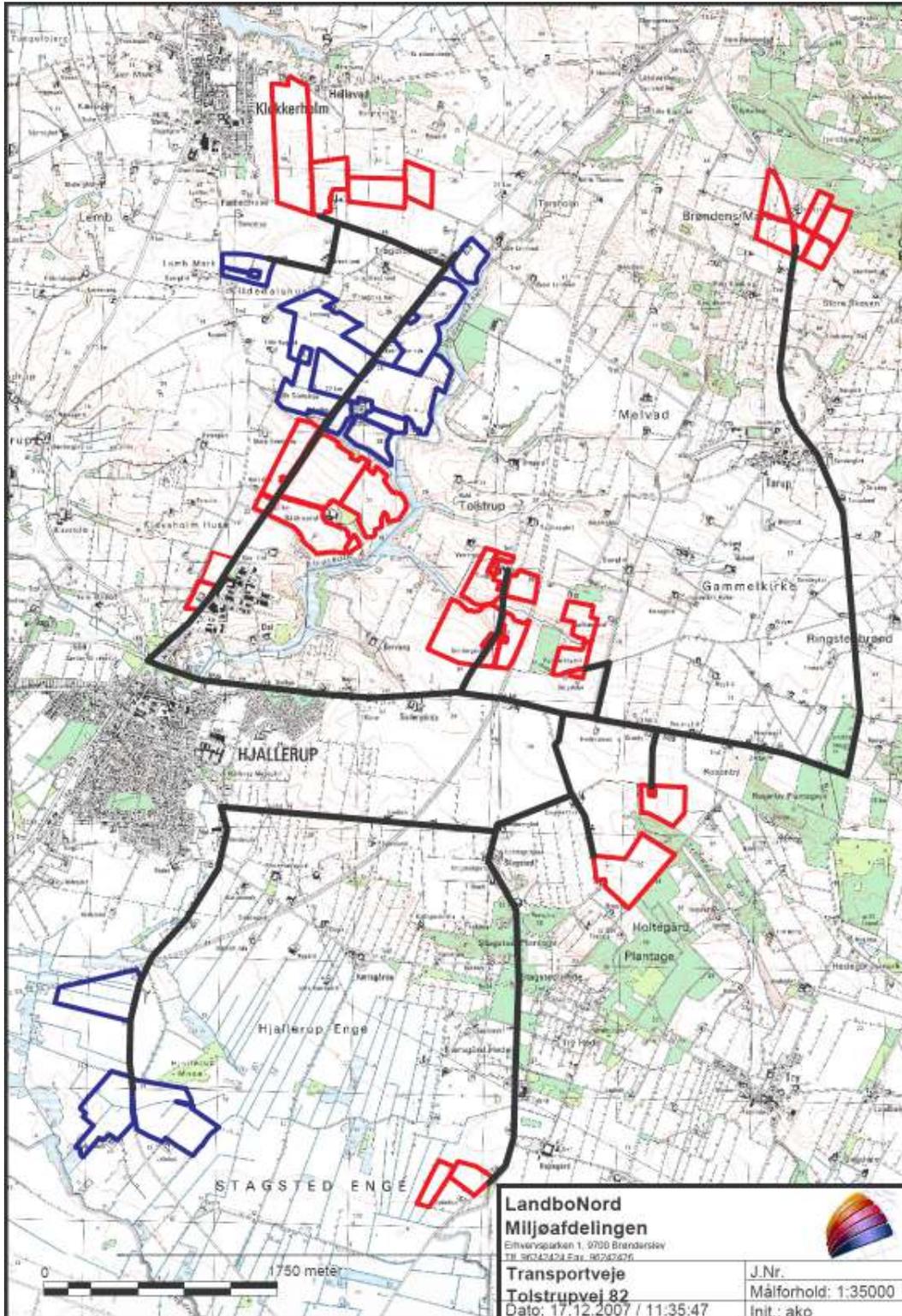
Kilde nr. 17:

Retning	Højde[m]	Afstand[m]
10	6.8	13.0
20	6.8	15.0
340	6.8	15.0
350	6.8	13.0
360	6.8	12.0

Skærmende beplantning markeret med lysegrøn

BILAG 3

Beredskabsplan
For Tolstrupvej 82, 9320 Hjallerup

Indholdsfortegnelse:

TELEFONNUMRE
BRAND- OG EVAKUERINGSINSTRUKS
OVERLØB AF GYLLE – INSTRUKS
KEMIKALIE- OG OLIESPILD – INSTRUKS
TRANSPORT AF BEKÆMPELSMIDLER

Udarbejdet af
Allan K. Olesen
LandboNord

Revideret:	Dato	Ansvarlig (underskrift)
2008		
2009		
2010		
2011		

Denne beredskabsplan er udarbejdet som en del af ejendommens miljøgodkendelse med det formål at stoppe og begrænse evt. uheld med konsekvenser for det omgivne miljø.

Planens indhold skal være kendt af gårdens ansatte mm. og udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand, ol.

Beredskabsplanen revideres/kontrolleres mindst 1 gang om året og skal være let tilgængelig og synlig. Beredskabsplanen findes i mappe på kontoret i stuehus.

Kopi af beredskabsplanen findes i mappe i forrum i stald.

Kort materiale:

Bagerst er der et oversigtskort over ejendommen mm. med angivelse af:

- Mark- og drikkevandsboringer/brønde
- Drænbrønde / regnvandsbrønd / afløb
- Udløbspunkter til vandløb / jord fra dræn
- Slukningsmateriel og åndedrætsværn

Husk:

Ved store uheld ring altid 112, ved mindre uheld ring altid til miljømyndighederne. Er man i tvivl, ring 112.

Efter brand mm. tag kontakt med miljømyndighederne med hensyn til genopbygning af stald mm.

TELEFONNUMRE

Nærmeste telefon står i drivgang eller stuehus og har nr. 9885 7036.

Miljømyndighed kontaktes på telefon 9945 4545 dag

Falck kontaktes på telefon 7010 2030 dag eller nat

Brandvæsen kontaktes på telefon 112 dag og nat

Lægevagt kontaktes på telefon 7015 0300 dag eller nat

Dyrlæge kontaktes på 9895 1719 telefon dag eller nat

BRAND- OG EVAKUERINGSINSTRUKS

Ved brand der ikke kan slukkes ved egen hjælp.

Tilkald brandvæsenet - RING 112 - oplys:

Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
Hvad er der sket og at det er en gårdbrand
Er der tilskadekomne - hvor mange –
Er dyrene kommet ud – art og antal der evt. er fanget

Kontakt ejeren, Anders Vestergård på tlf. 9885 7036 / 4018 7036.

Iværksæt rednings- og slukningsarbejde hvis det er muligt og forsvarligt, herunder fjernelse og evakuering af dyr, olie, trykflasker, gødning og kemikalier

Placering af slukningsmateriel er angivet på oversigtskortet.

Hvis det ikke er muligt at slukke branden - forsøg at begrænse den ved lukning af døre og vinduer.

Modtag brandvæsenet og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet

Oplys endvidere:

Evt. tilskadekomne eller dyr der ikke er reddet i sikkerhed
Hvor det brænder
Brandens omfang
Hvor der er adgangsveje

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

- Pulverslukker
- Udvendig placeret vandslange
- Overløbshane ved halmfyr

OVERLØB AF GYLLE – INSTRUKS

Ved større overløb af gylle eller ved brud på gylletanken - RING 112

oplys:

Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud
Om der er risiko for forurening af vandløb, eller drikkevandsboring

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne

Kontakt ejeren, Anders Vestergård på tlf. 9885 7036 / 4018 7036.

Kontakt miljømyndighederne ved tlf. 9945 4545

Forsøg opdæmning for at undgå, at gylle løber til grøft syd for ejendom (se kortbilag).
Opdæmningen kan evt. foretages med jord, halmballer ol. afhængig af mængden af gylle. Er gyllen løbet til grøft skal der laves en opdæmning af vandløbet umiddelbart nedenfor grøften med en bigballe(se kortbilag)

Modtag brandvæsene/miljømyndighederne og udlever denne mappe med sammen med kortmaterialet

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

- Halm

KEMIKALIE- OG OLIESPILD – INSTRUKS

Ved større overløb af mælk, kemikalier og olie - RING 112 – oplys:

Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
Hvad der er sket, hvad og hvor meget der er løbet ud
Om der er risiko for forurening af vandløb ,drikkevand

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne

Kontakt ejeren, Anders Vestergård på tlf. 9885 7036 / 4018 7036.

Kontakt miljømyndighederne ved tlf. 9945 4545

Forsøg opdæmning for at undgå, at spild løber til grøft syd for ejendom (se kortbilag).
Opdæmningen kan evt. foretages med jord, halmballer ol. afhængig af mængden af gylle. Er spild løbet til grøft skal der laves en opdæmning af vandløbet umiddelbart nedenfor grøften med en bigballe(se kortbilag).

Vær desuden opmærksom på håndtering af kemi og olie i nærheden af vandboring i gårdspladsen skal foretages med omtanke. Se evt. efterfølgende instruktion i transport af bekæmpelsesmidler.

Modtag brandvæsene/miljømyndighederne og udlever denne mappe med sammen med kortmaterialet

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

- halm

I lade samt i kemikalierummet findes der savsmuldspakker og kattegrus der kan benyttes til at opsuge spildte væsker.

TRANSPORT AF BEKÆMPELSESMIDLER

Sørg for sikker transport af kemikalier til ejendommen og mellem ejendom og marker.

Bekæmpelsesmidler skal under transport være sikret mod stød og uheld. En lukket tæt plastkasse (eks. en køleboks) er velegnet.

Medbringe en spand/sæk med fint savsmuld til opsugning af spildt middel samt en skovl og f.eks. plasticposer/plastspand til en hurtig indsats. Uanset koncentrationen kan et spild på mindre end ca. 2 liter med en hurtigt indsats fjernes fra jorden.

Medbring altid en mobiltelefon således at det er muligt at hurtigst at tilkalde hjælp ved uheld.

Hvor der arbejdes med bekæmpelsesmidler, skal der være førstehjælpeudstyr og øjenskyllmiddel til rådighed.

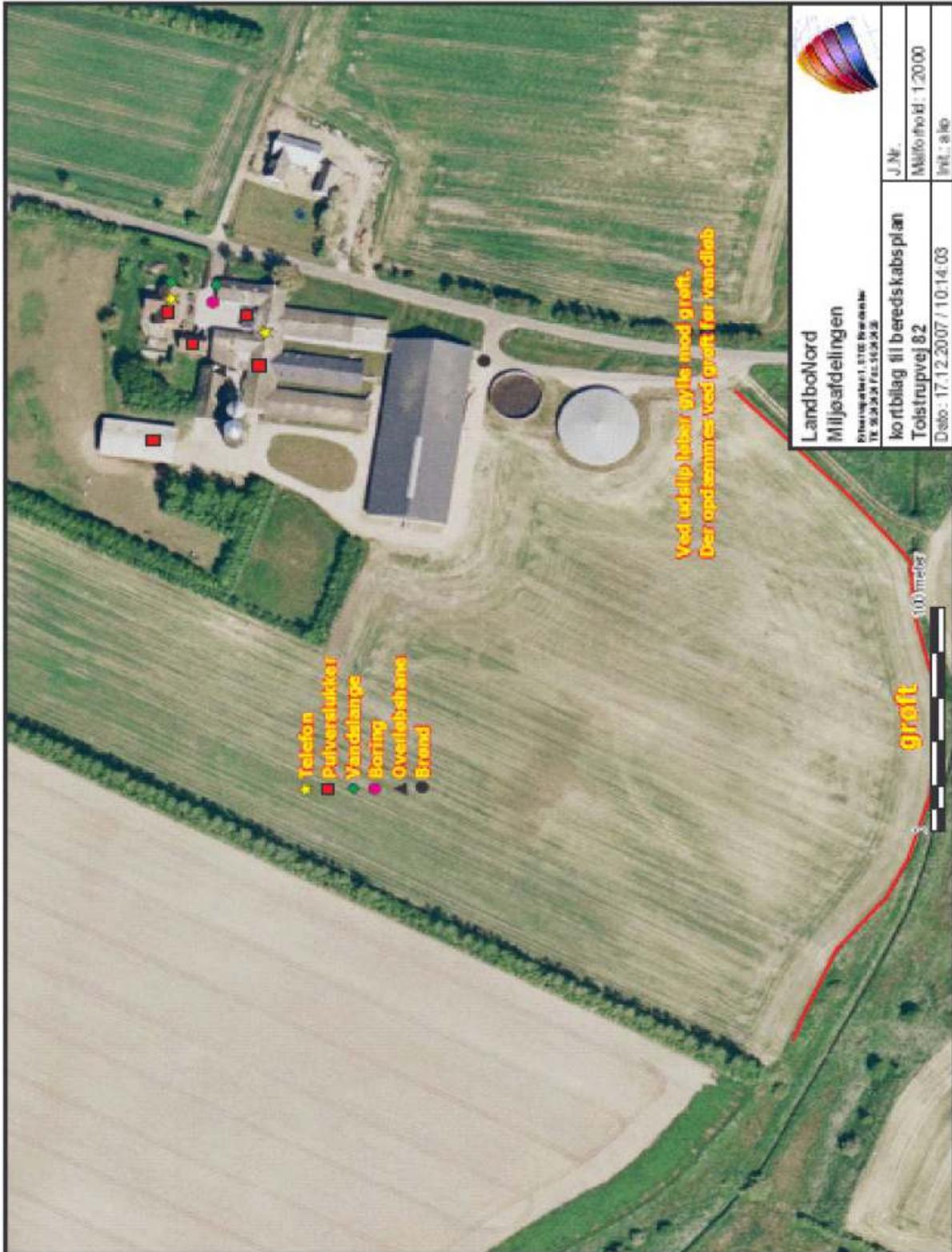
Meget giftige og giftige bekæmpelsesmidler skal overalt opbevares forsvarligt under lås.

Øvrige bekæmpelsesmidler skal opbevares forsvarligt. For alle midler gælder, at de opbevares utilgængeligt for børn og ikke sammen med eller i nærheden af levnedsmidler, foderstoffer m.v.

Derudover gælder følgende:

- Kemikalierummet skal være godt ventileret, tørt og frostfrit med god belysning.
- Der skal findes et sugende materiale f.eks. savsmuld til opsamling af spild.
- Døre skal være forsynet med en støbt kant, der kan tilbageholde eventuelt spild.
- Gulve skal være tætte og uden afløb.

Kortbilag - beredskabsplan

Bilag 14**Udpegningsgrundlag Limfjord og Kattegat**

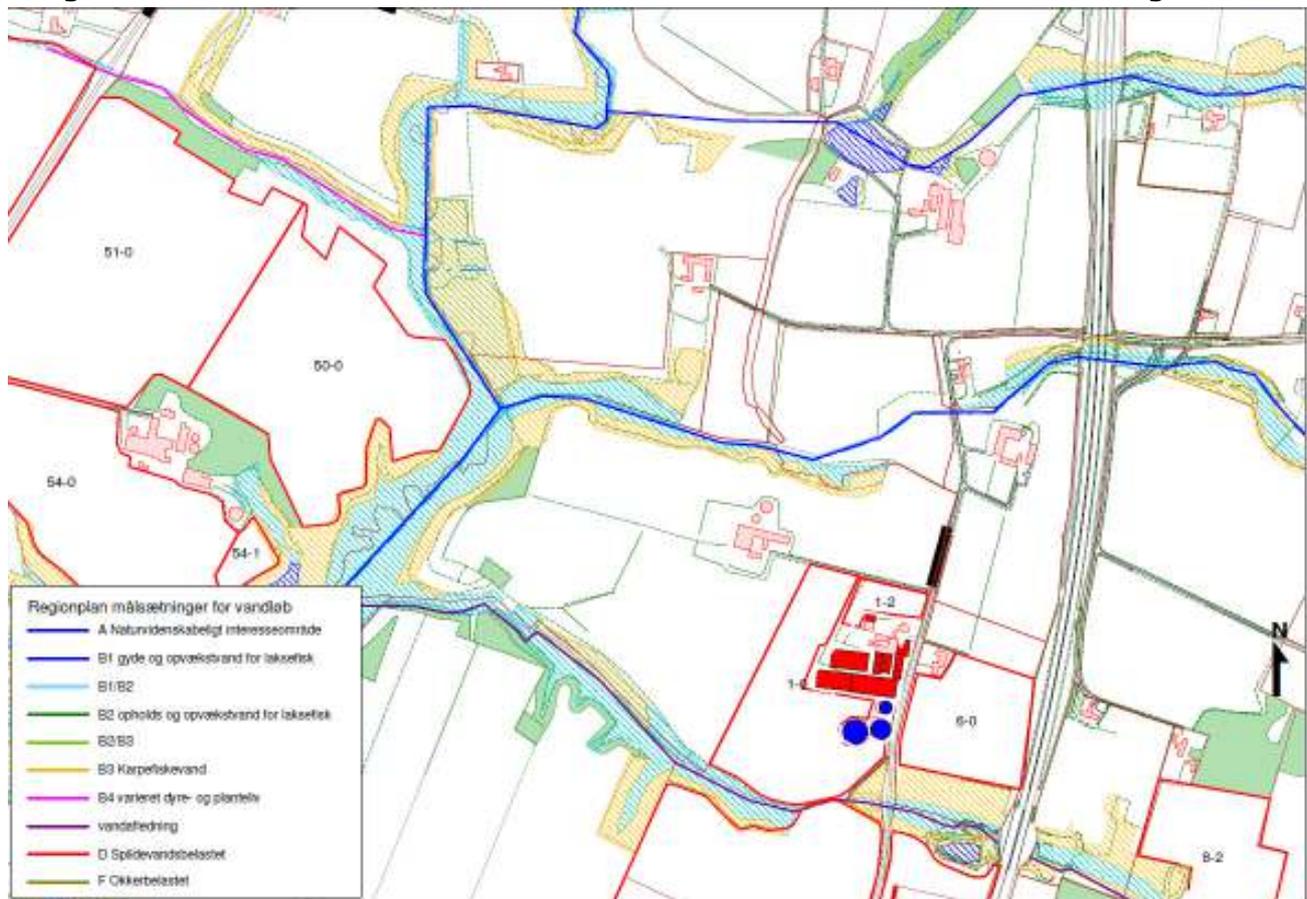
Ifølge udpegningsgrundlaget findes der her kvælstoffølsomme arter

SPA 2 Ålborg Bugt, nordlige del			Vejledning
Pibesvane		T	F2, F4
Sangsvane		T	F2, F4
Hjejle		T	F2, F4
Almindelig ryle		Y T	F1, F5
Splitterne		Y	F1
Havterne		Y	F1
Dværgterne		Y	F1
	Lysbuget knortegås	T	F4
	Gravand	T	F4,F5
	Bjergand	T	F4
	Ederfugl	T	F5,F7
	Sortand	T	F4
	Fløjlsand	T	F4,F7
SPA 1 Ulvedybet og Nibe Bredning			Vejledning
Pibesvane		T	F2, F4
Sangsvane		T	F2, F4
Blå kærhøg		Tn	F2
Hedehøg		Y	F1
Skestork		Y	F1
Klyde		Y	F1
Hjejle		T	F2,F4
Almindelig ryle		Y	F1
Brushane		Y	F1
Fjordterne		Y	F1
Havterne		Y	F1
Splitterne		Y	F3
Dværgterne		Y	F3
	Knopsvane	T	F4
	Kortnæbbet gås	T	F4
	Grågås	T	F4
	Lysbuget knortegås	T	F4

	Pibeand	T	F4
	Krikand	T	F4
	Taffeland	T	F4
	Hvinand	T	F4
	Toppet skallesluger	T	F4
	Blishøne	T	F4

Bilag 15

Vandløbsmålsætninger

6. juni 2010

BAT - økonomiske beregninger, Tolstrupvej 82, 9320 Hjallerup

Forudsætninger:

De økonomiske beregninger er udført med udgangspunkt i de økonomiske forudsætninger, der er specificeret i Niras' "Forudsætninger for de økonomiske beregninger af BAT-teknologier".

I forbindelse med teknologier der kræver ændringer i eksisterende er der anslået en udgift til dette arbejde.

Udgiften er forrentet med 6% og afskrivningsperioden er sat til samme afskrivningsperiode som teknologiens levetid anslås til.

Forsuring

Forudsætninger der afviger fra Niras' forudsætninger:

- Der indgås serviceaftale på 75.000 kr. pr. år
- Forsuringen implementeres i eksisterende nyere solstald og smågrisestald, samt i ny løbe/drægtighedsstald og farestald.

Omkostningerne ved forsuring opgøres til ca. 139 kr/kg reduceret N inkl. værdien af sparet N, svarende til 327 kr. pr. årsso.

Teknologien vurderes på den baggrund ikke at være BAT. Udgifterne pr. årsso overstiger 1% af produktionsomkostningerne pr. so.

Dette understøttes af, at der i pilotarbejdet omkring BAT for §11-slagtesvineproduktioner er sluttet, at teknologien ikke er driftssikker. Der foregår i den forbindelse undersøgelser fra VSP, der skal belyse forholdene omkring teknologien.

I ansøgningen er det valgt, at implementere forsuring. Ovenstående beregninger viser efter min vurdering, at forsuring ikke kan klassificeres som BAT.

Krav i forhold til naturområdet (§7) skal dog overholdes i ansøgningen. Dette er årsagen til, at forsuring implementeres i ovennævnte stalde.

Luftrensning:

Forudsætninger der afviger fra Niras' forudsætninger:

- Der indgås serviceaftale på 50.000 kr. pr. år
- Eksisterende ventilation udskiftes/ændres inkl. arbejder – anslået udgift på 2.500.000 fordelt på 10 år. En meget stor del af ventilationen i de nyeste stalde er forholdsvis nyetableret.

Der er 2 leverandører af luftrensningsmoduler – MHJ Scanairclean og Turbovent. Der er meget stor forskel på investeringen og de årlige omkostninger for anlægstyperne.

Omkostningerne til et **MHJ Scanairclean**-anlæg kan med 20% delrensning opgøres til ca. 211 kr/kg reduceret N, svarende til 388 kr. pr. årsso. Teknologien vurderes på den baggrund ikke at være BAT.

Udgifterne pr. årsso overstiger 1% af produktionsomkostningerne pr. so.

Økonomiske beregning for kun at etablere luftrensning Scanairclean i de nye stalde viser en udgift på 369 kr/kg reduceret N. Etablering af luftrensning Scanairclean i nye stalde vurderes derfor ikke at være BAT.

Omkostningerne til et **Turbovent**-anlæg kan med 20% delrensning opgøres til ca. 369 kr./kg reduceret N, svarende til 671 kr. pr. årsso.

Teknologien vurderes på den baggrund ikke at være BAT. Udgifterne pr. årsso overstiger 1% af produktionsomkostningerne pr. so.

Økonomiske beregning for kun at etablere luftrensning Scanairclean i de nye stalde viser en udgift på 317 kr/kg reduceret N. Etablering af luftrensning Turbovent i nye stalde vurderes derfor ikke at være BAT.

Teknologien vurderes i pilotarbejdet omkring BAT for §11-slagtesvineproduktioner, at teknologien ikke er driftssikker. Ansøger vurderer på den baggrund kombineret med omkostningerne, at teknologien ikke er BAT.

Gyllekøling:

Forudsætninger der afviger fra Niras' forudsætninger:

- Omkostninger til renovering af eksisterende nyere stalde – anslået udgift på 1.000.000 kr. fordelt på 20 år.

Omkostninger til gyllekøling i staldene er beregnet ud fra følgende forudsætninger:

- Varmen skal kunne anvendes i produktionen
 - Varmebehovet kan dækkes ved at køle med 5,5 w/m² i 8760 timer/år, svarende til en ammoniakreducerende effekt på 5,4% i 8760 timer/år.

Omkostningerne til etablering og løbende udgifter til køling kan ud fra ovenstående beregnes til ca. 55 kr./kg reduceret N inkl. værdien af sparet N, svarende til 11 kr. pr. årssø.

Ved økonomiske beregninger på anvendelse af gyllekøling i nye stalde beregnes en pris -29 kr/årssø.

Det må derfor betegnes som BAT at anvende gyllekøling i eksisterende nyere sostalde, smågrisestalde og nye sostalde. Ammoniakemissionen i dette scenarie er beregnet til 6235 kg N/år.

BAT-kravet overopfyldes i ansøgningen ved at implementere forsuring i nyere sostalde, smågrisestalde og nye sostalde, således det samlede emissionskrav ikke overstiges.

Overdækning af gylletank:

Omkostningerne til overdækning er ca. 250.000 kr. pr. overdækning til indkøb. Med en afskrivningsperiode på 20 år og en forventet rente på 6% vil de årlige udgifter udgøre 27.500 kr. Pris pr kg reduceret N inkl. værdien af sparet N vil udgøre ca. 115 kr. i dette tilfælde, svarende til 17 kr. pr. årssø.

Ansøger vurderer ikke, at den økonomiske omkostning er proportional med miljøeffekten, og anser dermed ikke teknologien som BAT.

I ansøgningen er det dog valgt at overdække gyllebeholderen for dels at opfylde krav om generel ammoniakreduktion og BAT-krav og dels af praktiske årsager.

Fodring:

Der er ingen standardvilkår til BAT på foder på soproduktioner for hverken N eller P. I den konkrete ansøgning er der anvendt fodernormer 05/06.

I forhold til fosfor er der ikke anvendt korrektioner i ansøgningen. I og med alle arealer ligger robust i forhold til fosforfølsomt opland er det min vurdering, at det ikke er BAT at korrigere på fosforindhold i foder i forhold til norm 05/06.

Vi vurderer, at det pågældende foderforbrug er BAT set i forhold til, at antallet er smågrise pr. årssø i ansøgningen er 30 mod 24,6 i norm 05/06.

Det er vores vurdering, at det anvendte foderforbrug er BAT.

Nedfældning sort jord og græsmarker:

Det er vores vurdering, at det ikke er BAT at nedfælde i sort jord og græsmarker. Der er en øget udgift til at nedfælde frem for at slangeudlægge.

Lovkrav i forhold til nedfældning i sort jord og græsmarker overholdes.

Efter separation er effekten af nedfældning også mindre, idet den separerede gylle lettere siver ned i jordlaget og optages hurtigere af afgrøden.

Du er velkommen til at kontakte mig for supplerende kommentarer eller hvis du vil have uddybet selve beregningerne.

Venlig hilsen
LandboNord

Allan K. Olesen
Chefkonsulent, Miljø
Tlf. 9624 2579 / 2929 4714
E-mail: ako@landbonord.dk

Tiltag	Anmonskt/kg N/ha	Effekt	Pris	Årlig omkostning	Pris/kg N reduceret	pris/årsko	Værdi af sparet N	Pris/kg N reduceret inkl. værdi af sparet N	Driftssikkerhed
Ingen - dog inkl. fodringstiltag gældende i ansøgningen	6515	0	0	0	0	0	0	0	
Forsuring - eksisterende nyere søstald/smågrisestald og nye stalle	2919	3596	1.480.000	521.424	145	527	21576	139	+
salg i alle nyere søstalde, smågrisestalde og nye søstalde	6235	281	1.400.000	17.000	61	11	1680	55	+
salg - nye søstalde	6397	118	200.000	-46.451	-364	-29	708	-400	
luftrensning - eksisterende søstalde, smågrisestalde og nye søstalde (20% delrensning) - Scanairdean	3665	2850	2.970.700	618.612	217	388	17100	211	+
luftrensning - eksisterende søstalde, smågrisestalde og nye søstalde (20% delrensning) - Turbovent	3665	2850	4.900.000	1.070.000	375	671	17100	369	+
luftrensning - nye søstalde (20% delrensning) - Scanairdean	5072	1443	288.305	149.643	104	94	8658	98	
luftrensning - nye søstalde (20% delrensning) - Turbovent	5072	1443	1.200.000	465.772	323	292	8658	317	+
Overblikning af ny gyllebeholder	6288	227	250.000	27.500	121	17	1362	115	++

værdi af N 6 kr/kg

FORUDSÆTNINGER

	Antal
Dyr	
Søer	1596
Smågris til 31 kg	14500
Slagtesvin	1000

	Pris
Forsuring	
Indkøb og etablering af anlæg (kr.)	1.480.000
Omkostninger til ombygninger af eks. stalde (kr.)	0
Årlige driftsomkostninger (kr.)	258.957
Serviceafg. (kr.)	75.000
Levetid (år)	15